

ఆంధ్రప్రదేశ్

చక్కటి కుటుంబం కొరత

జనవరి 2016
కథలు

నా పేరెంట్స్ నాకు 'తనివి' అనే పేరు ఎలా పెట్టారో నాకే తెలీదు కానీ నాకు మాత్రం లేశమంతైనా 'తృప్తి' అన్న మాట లేదు . ఎప్పుడూ అన్నింటికీ ఎదుటి వారితో నన్ను నేను పోల్చుకుని బాధ పడుతుంటాను. ఆ రోజు గబగబా బస్టాప్ కెళ్ళి, కదలబోతున్న బస్సుకాను. నా అదృష్టం కొద్దీ ఒక ఖాళీ సీటు దొరగా కూర్చున్నాను, కాస్త సర్దుకున్నాక తలెత్తి చూశాను. నా ఎదుటి సీట్లో ఒక అందమైన యువకుడు కూర్చుని ఉన్నాడు. 'అబ్బా! ఎంతోందంగా ఉన్నాడూ!'

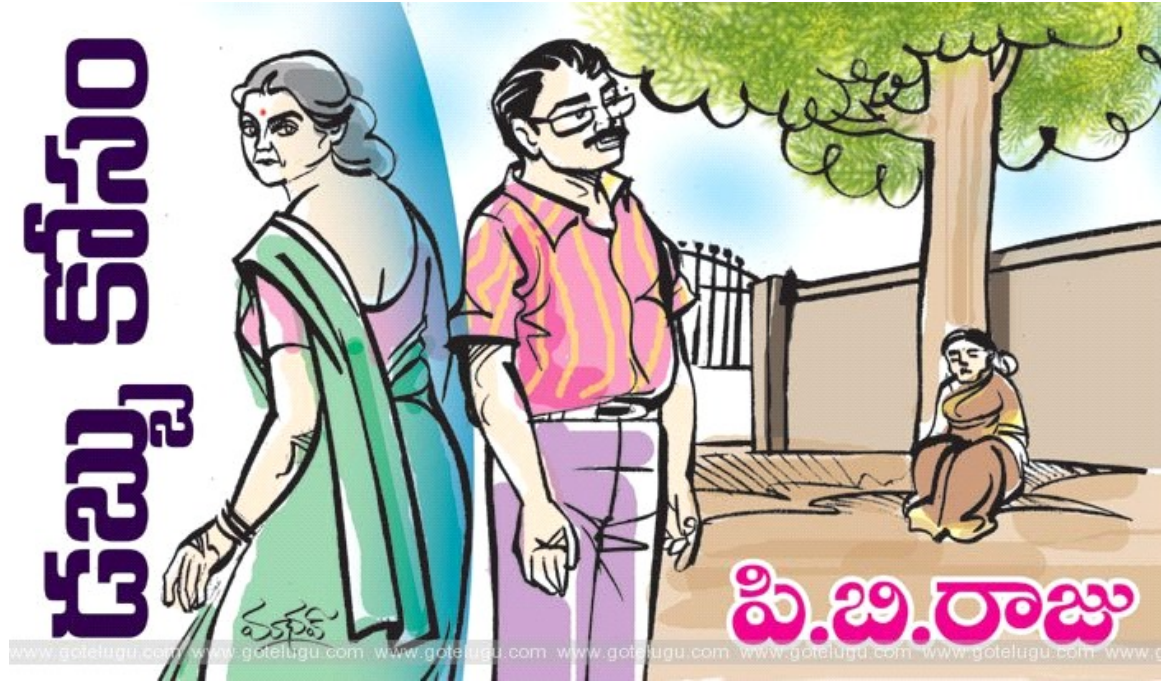
అనుకోకుండా ఉండ లేక పోయాను. పచ్చని మేలిమి చాయ, అందమైన ముఖం, తీర్చి దిద్దినట్లున్న కళ్ళూ ముక్కునోరూ , పెద్ద చెవులు, విద్వత్తుకు చిహ్నాలు, ఎత్తుకూడా ఘమారుగా ఆరడుగులుంటాడు. నా ఎత్తు ఐదడుగుల నాలుగంగుళాలు మాత్రమే. అతడు తన చేతిలోని పుస్తకం చిరునవ్వుతో చదువుకుంటూ కూర్చున్నాడు, ఇటూ అటూ కూడా చూడటం లేదు. ఎంత ఏకాగ్రత! అతణ్ణి చూశాక ' 'రాజును చూసిన కళ్ళతో ఎవరో చూసినట్లుగా'--- నా రూపం నాకే చిరాకేసింది." భగవంతుడా! నాదీ ఒక రూపమేనా? ఎందుకయ్యా నీకింత పార్శ్వయాలిటీ! నన్నూ అందంగా పుట్టించక పోయావా ఆ యువకునిలా !" అంటూ నాలో నేనే వెక్కి వెక్కి ఏడ్చుకున్నాను. ఆ యువకుడు నన్ను చూసి చిరునవ్వు నవ్వాడు. ఎగతాళిగా కాదు, ఎంతో ఆప్యాయంగా. తిరిగి తన పుస్తక పఠనంలో మునిగి పోయాడు. ఇంతలో ఒక స్టాప్ లో బస్ ఆగింది. ఆ యువకుడు తన పక్కనే ఉన్న ఒక బ్యాగ్ లోంచి ఒక వస్తువు తీసి ఒక మీట నొక్కాడు, పొడవుగా ఉండే చేతి కర్ర వచ్చింది. అది పట్టుకుని మెల్లగా మెల్లదిగి కుంటుకుంటూనే నిదానంగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళాడు. అప్పుడు చూశాను అతడికి ఒక కాలు లేదు, కర్ర కాలు ! నా కాళ్ళ కేసి చూసుకున్నాను, నా రెండు కాళ్ళూ బావున్నాయి.' భగవాన్ నా రూపం ఎలా ఉన్నా నాకు రెండు కాళ్ళనూ ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు , కరుణా మూర్తి! ఆ యువకుని చూసి అతడి అందమైన రూపానికి కుళ్ళుకున్నాను. 'అనుకుంటూ మనస్సులోనే లెంపలేసుకుని నమస్కరించుకున్నాను కనిపించని దేవునికి.

కొంత కాలమయ్యాక మరొక రోజు రైల్ లో పని మీద బయల్దేరాను. నా ఎదురుగా ఒక యువకుడు కూర్చున్నాడు. అతడూ గులాబీ రంగు ఛాయతో చాలా ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాడు. అతడి కళ్ళజోడు అతడికి ఫ్రత్యేక హుందానిస్తున్నది. చిరునవ్వుతో విండో లోంచి బయటికి చూస్తూ ఏదో ఊహా లోకంలో ఉన్నట్లు ఉలాసంగా ఉన్నాడు. ఇంత మంచి శరీర ఛాయ, అందం, మంచి ఖరీదైన దుస్తులూ, చాలా ధనికుడై ఉంటాడు, గొప్ప ఉద్యోగం అయి ఉంటుంది. అదృష్టవంతుడు. అందుకే అంత ఆనందం, గొప్ప కంపెనీకి మేనేజరో, ఓనరో అయి ఉండవచ్చు. అందుకే ఆ గాంభీర్యం!' అనుకుని నా వంటికేసి చూసుకోకుండా ఉండలేక పోయాను. నల్లగా..చా బొగ్గు రంగు ఓ దేవుడా! నీ వద్ద రంగే మిగల్గేదా నా వద్దకు వచ్చే సరికి, అంతా ఆ ఎదుటి యువకునికే వేసేశావా!' అనుకున్నాను. కుళ్ళుగా అనిపించింది. చాలా సార్లు నా వంటి రంగు నాకు చాలా అవమానాలు తెచ్చింది మరి. నా మనస్సు మొల్లన ఏడ్చింది. ఇంతలో రైల్ ఒక స్టేషన్ లో ఆగింది. ఆ తెల్ల, నల్ల కళ్ళజోడు యువకుడు లేచాడు. పక్క సీటులో ఉన్న యువతి కాలు లొక్కి దట్టుకుని ఆమె మీద పడ బోయడు. "కళ్ళు కనబడటం లేదా! పళ్ళు రాలుతాయి." అంటూ ఉగ్రురాలైంది ఆమె. ప్యాసింజర్లంతా అతడిని ఏదన్నా అనాలని నోర్లు తెరిచారు. ఇంతలో వెనక సీటులోని ఒక వ్యక్తి వచ్చి, ఆ తెల్ల యువకుని "ఉండు ఉమేష్ !" అంటూ చేయి పట్టుకున్నాడు. ఆ యువకుడు చిరునవ్వుతో తన నల్ల కళ్ళ జోడు తీసి ఆ యువతి వైపు తల తిప్పాడు. కళ్ళు ఉండాలిని చోట రెండు గుంటలున్నాయి. నా గుండె గుబేలుమంది. అప్రయత్నంగా నా చేతి వేళ్ళు నా కళ్ళను తొకాయి. ఆ వ్యక్తి ఆ తెల్ల యువకుని చేయి పట్టుకుని నడిపించుకొన్నాడు. అందరి నోళ్ళూ తెరుచుకునే ఉన్నాయి.

"దేవుడా! మహానుభావా! నీకు ధన్యవాదాలు, నా రంగు నలుపైనా నాకు నల్లని కళ్ళనిచ్చావు." అనుకుంటూ దేవునికి నమస్కరించుకున్నాను మనస్సులోనే. పాపం ఆ యువతి కూడా "ఐయాం సారి సారి" అని దిగి పోయిన వ్యక్తినుద్దేశించి పదే పదే అనుకుంది షైకే.

ఒక రోజున ఆది వారం సాయంకాలం పార్కు కెళ్ళి కూర్చున్నాను. చల్లని గాలి హాయిగా శరీరానికి తాకుతుండగా పక్కనే ఆడుకుంటున్న పిల్లల్ని చూస్తూ కూర్చున్నాను. నా బాల్యమూ గుర్తొచ్చింది. కొంత సేపయ్యాక ఒక వ్యక్తి వచ్చి నా పక్కనే బెంచి మీద కూర్చున్నాడు. అతడూ నా వయస్సు వాడి. తెల్లని పైజామా లాల్చి వేసుకుని ఉన్నాడు. చాలా సౌమ్యంగా , సంతోషంగా ఉన్నాడు. గాలికి అతడి రింగుల క్రాఫ్ అతడి ముఖం మీద పడుతుండగా సుతారంగా వెనక్కు లోసుకుంటూ కూర్చుని దూరంగా ఆడుకుంటున్న పిల్లల్ని చూస్తున్నాడు . బాగా చదువుకున్నట్లు కనిపిస్తున్నాడు.

తృప్తిగా ఉన్నాడంటే బాగా డబ్బు లేక పెద్ద ఉద్యోగం తప్పక ఉండే ఉంటాయి. అదృష్టవంతుడు, నా లాగా చిన్న ఉద్యోగం, చాలి చాలని జీతం, పొదుపు మంత్రం స్మరిస్తూ, జేబు చూసుకుంటూ లెక్కలేసుకుంటూ జీవించే నా బతుకు మీద నాకు ఏవగంపు కలిగింది. అతడ్ని పలకరించాలనిపించింది. "మీది ఈ ఊరేనా? మీ పేరేంటి!" అని అడిగాను. అతడు జవాబివ్వ లేదు. పెద్దగా అరుస్తున్న పిల్లల గోలకు వినపడలేదని తిరిగి "మీది ఈ ఊరేనా! పార్కులో ఎప్పుడూ చూడలేదే మిమ్మల్ని!" అన్నాను. కిమిన్నాస్తి' గర్విష్టిలాగున్నాడు. నా లాంటి వాడితో మాట్లాట్టం అవమానం కాబోలు! పొరబాటున పలకరించాను. ఐనా జవాబిస్తే అతడికి పోయేదేముందీ! అనుకున్నాను గుర్తుగా. ఇంతలో ఒక కుర్రాడు వచ్చి, అతడి జేబులో ఉన్న ఒకవైర్ తీసి అతడి చెవిలో పెట్టి "అన్నా! వెళదాం రా! ఇందాకటి నుంచి పిలుస్తున్నాను. నీవు మిషన్ పెట్టుకోలేదు కదా! అందుకే విసిపించలా. " అంటూ ఆ యువకునితో కలిసి బయల్దేరి వెళ్ళాడు. "ఓ భగవాన్! ప్లేసు మూర్తి! కరుణామయా! నీదెంత మంచి మనసయ్యా! గొప్ప పంపిణీ దారుడవయ్యా! న్యాయ మూర్తివయ్యా!.. అన్నీ ఒకరికే ఇవ్వకుండా సమంగా పంచావయ్యా! నాకు లోకాన్ని చూడను కళ్ళు ఇచ్చావు, నా అంతట నేను నడవను కాళ్ళిచ్చావు, మధుర గీతాలు, మాటలు వినను చెవులనిచ్చావు. మాట్లాడను నోరిచ్చావు. అదం, ఎత్తు పర్వనాలిటీ లేకపోయినా అన్ని అవయవాలూ ఇచ్చావు. మహానుభావా! మన్నించు, నా చపల చిత్తాన్ని క్షమించు. నీవు భగవంతునివి కనుకే అన్నీ న్యాయంగా అందరికీ పంచావు. ఏవో అవకారాలున్న వారు ఆనందంగా ఉండగా, అన్నీ ఉన్న నేను ఎల్లప్పుడూ అశాంతిగా నిన్ను తిట్టుకుంటూ ఉండటం ఎంత అవివేకమో తెలిసొచ్చింది. మన్నించు దేవా!.." అనుకుని భగవంతునికి ఈ మారు చేతులెట్టి మొక్కాను.

"మేము వెళ్ళి చేసుకోలేదు. సహజీవనం చేస్తున్నాం. మేకేమైనా అభ్యంతరమా?" అడిగింది అవంతిక చాలా కూల్ గా. ఒక్క క్షణం నివ్వెరపోవడం నావంతయింది. అలా సూటిగా అడుగుతుందని అనుకోలేదు. ప్లైగా ఎదురుచూడని సమాధానం.

ఆమె పెళ్ళి చేసుకుంటే నాకేంటి? చేసుకోకపోతే నాకేంటి? సహజవనం చేస్తేనాకేంటి? చేయకపోతే నాకేంటి? పెళ్ళి చేసుకునో; చేసుకోకుండానో ఏమి చేస్తేనాకేంటి? --- అదంతా ఆమె వ్యక్తిగతం.

అయితే ఇందులో నాకొచ్చిన ప్రాబ్లెం ఏమిటి? ఆమె వ్యక్తిగత జీవితంలోకి తొంగిచూసే హక్కు నాకెక్కడిది?

కొన్ని కొన్ని ధర్మసందేహాలకు సమాధానాలు దొరకవు.

ధర్మరాజు "అశ్వర్థామా హతః కుంజరహః" అనడం ధర్మమేనా?

బాలుడు అభిమన్యున్ని అలా చంపడం ధర్మమేనా?

ఏమో ! ఎవరికి వారు చేసింది ధర్మమే!

ధర్మానికి, అధర్మానికి; నైతికతకు, అనైతికతకు; నీతికి, అవినీతికి మధ్య స్పష్టమైన రేఖేమయినా ఉందా?

ఏమిటో! ఈ కాలంలో ఆ రేఖ చెరిగిపోయి అన్నీ కలగాపులగం అయిపోయి ఏది ఏదో గుర్తించడానికి వీలేకుండా అయిపోయింది.

దేశ, కాల, పరిస్థితుల బట్టి అన్నీ మారిపోతుంటాయి కాబోలు.

నేను ఈ బ్రాచ్ కొచ్చి నాలుగు నెలలయింది. వెన్సన్ డిస్టర్సింగ్ బ్రాచ్ కనుక మాకు అదే పని. నెలలో మొదటి పది రోజులు చాలా బిజీ గా ఉంటాం. ఆ తర్వాత కొంత వెసులుబాటు ఉంటుంది.

ఈవేళ మొదటి తేది. అది శనివారం. హాఫ్ డే. అందుకే హడావుడి. టిఫిన్ తినడానికి కూడా టైం లేక బైక్ తీసి బయలు దేరాను ఒక ఫక్క్ శ్రమతి అరుస్తున్నా. మొదటి వారం మాకిది మామూలే.

ఎనిమిదికి బయలు దేరితే కానీ ఈ ట్రాఫిక్ డాటుకొని బ్యాంక్ కి లోమ్మిది లోపల చేరలేము. కనీసం లోమ్మిదికి చేరితే కానీ పెన్షన్ జమ చేసి పదికి డిస్బర్సెంట్ కుదరదు. పదికి స్టార్ట్ కాకపోతే గోల మొదలెడుతారు. అందుకే ఈ హడావుడి.

అసలు పెన్షనర్లు ఒకటో తేదీ కోసం చాలా ఎదురు చూస్తుంటారు. ఉదయం ఏడు నుంచే కోలాహలం మొదలవుతుంది. ఆటోలు, రిక్వాలు, కార్లు టూ వీలర్స్ లలో వచ్చే పెన్షనర్లు వారిని దిగబెట్టడానికి వచ్చే వారు బ్యాంక్ ముందు తిరునాళ్ళను తలపిస్తుంది. వచ్చిన వారు వచ్చినట్లే పాసు పుస్తకాలు ఒక చోట సీరియల్ గా పెట్టిస్తారు. అలాగే సీరియల్ గా పేమెంట్ జరగాలి. అటో ఇటో అయితే ఇక కురుక్కేలే. ఎంతసేపైనా వెయిట్ చేస్తారు కానీ; వెనక వచ్చిన వాణ్ణి ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ముందు పంపడం ఒప్పుకోరు. ఒకరిపైన ఒకరి నిఘా పక్కాగా మెయింట్టైన్ చేస్తారు.

బైక్ పార్క్ చేస్తుండగానే అందరూ లేచి విష్ చేశారు. యధావిధిగా నా కళ్ళు ఆ చెట్టు వైపు మళ్ళాయి. ఎదురుచూసినట్లే అక్కడ ఆ ముసిలావిడ; ఆమె ఇద్దరు కొడుకులు, మనవరాలు ఉన్నారు. ఆమె పేరు కమలమ్మ. టిఫిన్ తింటోంది. మనవరాలు నీళ్ళ గ్లాసులో పక్కనే నిలబడివుంది. కొడుకులు మాల్త్రలు చేతిలో పెట్టుకుని ఫ్రేమ్ గా ఆమె వైపు చూస్తున్నారు. ఆవిడ ఎంత అదృష్టం చేసుకుందో కొడుకులు చాలా జాగ్రత్తగా చూసుకుంటారు. దగ్గరుండి ఫ్రతినెలా కారులో తీసుకొచ్చి పెన్షన్ తీసుకుని చాలా అపురూపంగా తీసుకెళుతారు. ఆమెకు బీ పి; షుగర్ ఉందట. ఫ్రతీ నిమిషం ఆమె తిండి; మాల్త్ర విషయంలో చాలా ఆప్రమత్తంగా ఉంటారు. ఇద్దరు కొడుకులు కారులో నుంచి ఆమెను దింపడం; మళ్ళీ ఎక్కించడం లో చాలా కేర్ఫుల్ గా ఉంటారు. బాత్రూ కు తీసుకెళ్ళడం...ఆమె అవసరాలు క్షణం క్షణం కంటికి రెప్పలా కాచుకోవడం చూస్తేనాకు ముచ్చటేస్తుంది. అందుకే ఫ్రతినెలా వారిని అలా గమనించడం అలవాటయిపోయింది. ఆమె వయసు ఎనభై దరిదాపుల్లో ఉంటుంది. వయసు; అనారోగ్యాల వలన ఆమె తిన్నగా కూర్చోలేదు. నిలబడలేదు. ఆయాసంతో రొప్పుతూ ఉంటుంది. కొడుకులు ఓదార్పుతూ ఉంటారు. చాలా శ్రద్ధగా ఆమెకు దగ్గరుండి సేవ చేస్తుంటారు. ఫ్రతినెలా ఇది జరుగుతున్నా నా కెందుకో ఆ దృశ్యం అపురూపంగా ఉంటుంది. ఈ కాలంలో కూడా తల్లిని ఇంత జాగ్రత్తగా చూసేవాళ్ళుంటారా అని ఆశ్చర్యపోతుంటాను. నన్ను చూస్తూనే అన్నదమ్ములిద్దరూ విష్ చేశారు.

అప్పటికే మా స్టాఫ్ పనిలో పడ్డారు. మరో అరగంటలో పెన్షన్ అప్లోడ్ చేసి డిస్బర్సెంట్ మెంట్ స్టార్ట్ చేశాం. ఇది నవంబర్ నెల కాబట్టి లైవ్ సర్టిఫికేట్/ నాన్ మారియేజ్ సర్టిఫికేట్ తీసుకోవాలి. అది మా స్టాఫ్ కు గుర్తుచేశాను. పెన్షనర్లందరూ లైన్లో నిలబడి ఫ్రశాంతంగా సర్టిఫికేట్లిచ్చి పెన్షన్ తీసుకెళుతున్నారు. మా స్టాఫ్ అంతా వేగంగా పనిచేసి త్వరగా పంపిస్తున్నారు.

ఇంతలో అవంతిక డోర్ తీసుకొని లోపలికొచ్చింది "గుడ్ మార్నింగ్ సార్" అంటూ.

"గుడ్ మార్నింగ్ మేడం. రండి." ఆహ్వానించాను.

"మీట్ మై హజ్బండ్ మిస్టర్ రవికుమార్" అంటూ పరిచయం చేసింది.

"హలో! ప్లీజ్ బీ సీటెడ్" అని కరచాలనం చేశాను.

కూర్చున్నాక, "వాట్ ఎ సర్ప్రైజ్ ...మీరిక్కడ.." అంది ఆశ్చర్యంగా.

"ఇక్కడికొచ్చి నాలుగు నెలలయింది మేడం" అన్నాను.

"మనం కాలేజ్ ఫంక్షన్లో కలుసుకున్నాం. గుర్తుదా?" అంది మళ్ళీ.

"భలే వారే! గుర్తులేకపోవడమేమిటి మేడం! ఉత్తేజకరమైన మీ స్పీచ్ ఎలా మరిచిపోగలం. పిల్లలకు మంచి ఉద్బోధ చేశారు. నిజానికి మీలాంటి గురువుల అవసరం ఇప్పట్లో ఎంతో ఉంది." అన్నాను.

"థాంక్యూ వెరీ మచ్ సార్" అందావిడ ఎంతో మురిసిపోతూ.

ఆమె పరిచయం నాకు సుమారు మూనైళ్ళ క్రితం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం స్వాత్రత్ర్య దినోత్సవ వేడుకలకు ఒక కాలేజ్ వారు నన్ను ముఖ్య అతిథిగా ఆహ్వానించారు. అధ్యక్ష స్థానంలో ఆమె ఉంది. ఆమె అధ్యక్షోపన్యాసం నన్ను బాగా ఆకట్టుకుంది.

"స్వాతంత్ర్యం వచ్చి ఏడు దశాబ్దాలు కావస్తున్నా బడుగు; బలహీన వర్గాలకు; స్త్రీలకు ఇంకా స్వతంత్రం రాలేదు. మనిషి కనీసావసరాలయిన తిండి, గుడ్డ, గూడు అందరికీ అందడం లేదు. ధనిక; పేదల మధ్య అంతరం రోజు రోజుకూ పెరిగిపోతోంది. సృష్టించ బడుతున్న సంపద అందరికీ సమానంగా అందడం లేదు. దీనికి కారణం విచ్ఛలవిడిగా పెరిగిపోతున్న అవినీతి, లంచగొండితనం. స్వార్థం, ఆశ్రితపక్షపాతం. బడా బడా కాంట్రాక్టర్లు అవినీతి తిమింగలాలు ప్రజా ధనాన్ని కొల్లగొడుతున్నారు. ఇది పోవాలి. అందరికీ సమాన అవకాశాలు రావాలి. ఫలాలు దేశ ప్రజలందరికీ అందాలి. ఆ రోజు రావాలి. వస్తేనే నిజమయిన స్వాతంత్ర్యం వచ్చినట్లు ఈ దోపిడి, అవినీతి, లంచగొండితనం -చీటిపై పోరాడాలి. ప్రజా ధనాన్ని దోచేస్తున్న వారిపట్ల ఆప్తుత్వంగా ఉండాలి. ప్రతి ఒక్కరూ వాటిపై పోరాడి స్వాతంత్ర్య ఫలాలు అందరికీ సమానంగా అందేట్లు చూసిన రోజే సామాన్యుడికి నిజమయిన స్వాతంత్ర్యం వచ్చినట్లు ఆవృష్ట ప్రతిఒక్కరూ కృషి చేయాలి. అందులకు విద్యార్థులైన మీరు నడుం బిగించాలి. అందుకే ఈ శుభ దినాన మీరందరూ ఒక ప్రతిజ్ఞ చేయాలి. మీ తరంలోనైనా నవశకానికి నాంది పలుకుదాం" ఎంతో ఆవేశంగా సాగింది ఆమె ప్రసంగం.

చివర్లో "అందరూ లేచి నిలబడి ఈ ప్రతిజ్ఞ చేయండి" అంది.

విద్యార్థులంతా లేచి నిలబడ్డారు. ఆమె చేయి ముందుకు చాపి "భారత దేశ పౌరుణ్యమైన నేను త్రికరణ శుద్ధిగా ఈ ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను. అవినీతికీ; లంచగొండితనానికి పాల్పడనని, అసూయ ద్వేషాలకు దూరంగా ఉంటానని. నీతిగా, నిజాయితీగా ఉంటానని, ప్రతి స్త్రీని తల్లిగా, చెల్లిగా గౌరవిస్తానని; నా లోటి పారులయిన సోదర సోదరీమణుల పట్ల ఎలాంటి వివక్ష చూపననీ, వారికి విద్య, వైద్య, ఉద్యోగ రంగాలలో సమాన అవకాశాలుండేట్లు కృషి చేస్తానని, నా దేశాభివృద్ధికి శక్తివంచన లేకుండా పాటుపడుతానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను. జైహింద్."

" థాంక్యూ" అని తన ప్రసంగాన్ని ముగించింది అవంతిక.

కరతాళ ధ్వనులతో హాల్ మారుమోగింది. విద్యార్థులలో ఉత్సాహం ఉప్పొంగింది.

ఎంతో క్రమశిక్షణతో విద్యార్థులు చేసిన ప్రతిజ్ఞ నన్ను ముగ్ధుణ్ణి చేసింది.

ఆమె ఉత్తేజపూరితమయిన ప్రసంగం నా కెంతగానో నచ్చింది. అదే ఆమెతో చెప్పాను.

"ఈ వయసునుంచే క్రమశిక్షణ, నీతి, నిజాయితీ, సోదర ప్రేమ, దేశ భక్తిపట్ల అవగాహన కల్పించాలి. అప్పుడే ముందు ముందు మంచి పౌరులుగా కాగలరు. మొక్కై వంగనిది మానై వంగదు కదా! ఇప్పుడెలాగూ వ్యవస్థ భ్రష్టు పట్టిపోయింది. కనీసం ముందు తరాలయిన బాగుపడాలంటే రేపటి పౌరులయిన వీళ్ళు మంచి విలువలతో పెరగాలి. అదే నా ఆశయం." అంది నిశ్చలంగా.

ఆమె దూరదృష్టికి; దేశం పట్ల ఆమెకున్న అభిమానానికి నాకు చాలా ఆనందం వేసింది.

"మీలాంటి లెక్చరర్స్ దేశానికి ఎంతో అవసరం." అని మనస్ఫూర్తిగా అభినందించాను.

ఆమె అంటే గౌరవం పెరిగింది.

గత అలోచనల్నుంచి తేరుకొని, "చెప్పండి మేడం! ఏ పనిమీద వచ్చారు?" అన్నాను.

"నేను మీ కస్టమర్ని. పెన్షనర్ని. నవంబర్ నెలలో ఏవో సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వాలి కదా! ఇటు వెళ్తున్నాం. ఒక పనయిపోద్దనీ..." అంది.

"లైఫ్ సర్టిఫికేట్ ..."

"అవునవును" అంది.

వెంటనే మా అటెండర్ కి ఆ సర్టిఫికేట్స్ తెమ్మని పురమాయించాను. ఆమె క్యాజువల్ గా సంతకాలు చేసి నాకిచ్చింది. అవి - లైఫ్ సర్టిఫికేట్ ఒకటి. నాన్-రీమ్యూరేజ్ సర్టిఫికేట్ మరొకటి. నాకాశ్చర్యం వేసింది. అంత క్రితమే హజ్జెండ్ అని రవికుమార్ని పరిచయం చేసింది. ఇప్పుడేమో మ్యూరేజ్ కాలేదని సర్టిఫికేట్ ఇచ్చింది. ఆమెది ఫ్యామిలీ పెన్షన్. భర్త డిఫెన్స్ లో చేసి చనిపోయాడు.

"అవినీతి, లంచగొండితనం మితిమీరిపోయి ఎక్కడ పడితే అక్కడ ... ఎవరు పడితే వారు దోచేస్తున్నారని; పుజా ధనాన్ని దుర్వినియోగం చేసేస్తున్నారని; దీనికి అడ్డుకట్ట వేయకపోతే స్వాతంత్ర్యానికి అర్థమే లేదని బాధపడిపోయిన అవంతిక ఇలా చేయడం నా కెందుకో రుచించలేదు. ఇంత నిసిగ్గుగా ఇలాంటి సర్టిఫికేట్ ఇస్తుందని అనుకోలేదు.

నేను నోట మాట రాక అలా చూస్తుండిపోయాను క్షణం పాటు. అప్పు డర్తమయిందేమో ఆమెకు నా సందేహం.

ఆమె భృకుటి ముడిపడింది. క్రమంగా మొహం ఎర్రబడింది.

"అంటే... మేం పెళ్ళి చేసుకోలేదు. సహజీవనం చేస్తున్నాం." అంది అసహనంగా.

"పెళ్ళి చేసుకోలేదు కాబట్టి సర్టిఫికేట్ ఇచ్చాను." అంది మరింత వివరంగా తానేమీ తప్పుడు సర్టిఫికేట్ ఇవ్వలేదనే ధీరణిలో. పెళ్ళి చేసుకోలేదు. కానీ అందరికీ భర్తగా పరిచయం చేస్తుంది. సంఘంలో భార్యాభర్తలుగానే చలామణి అవుతున్నారు. నా మౌనం ఆమెను మరింత అసహనానికి గురి చేసింది కాబోలు అప్పుడంది - "మీకేమయినా అభ్యంతరమా?" అని.

"ఏమిటి?" అన్నాను పరధ్యానంగానే.

"మేము సహజీవనం చేయడం మీకేమయినా అభ్యంతరమా?" అంది కొంత కోపంగా.

నా జీవితంలో ఎదుర్కొన్న చాలా డెలికేట్ ఇష్యూ ఇది. నా మెదడు మొద్దుబారిపోయింది.

ఆమె వినవిసా వెళ్ళిపోతుంటే; మా అసిస్టెంట్ మేనేజర్ క్యాబిన్ లోనికొచ్చాడు.

"అంతే సార్! నీతులు నీతులే... గోతులు గోతులే. పెళ్ళి చేసుకుంటే ఆమెకు పెన్షన్ రాదు. డబ్బు కోసం సహజీవనమంటుంది. ఉపన్యాసాలు మాత్రం దంచేస్తుంటుంది. మనమేం చేయగలం?" అంటూ నిట్టూర్చాడు.

"వీటి గురించి ఎక్కువ ఆలోచించకండి సార్! పోదాం పదండి! రెండు దాటింది" అంటూ బయలుదేర దీశాడు.

తాళాలు వేసి బయటికొచ్చాం. ఒక మూలగా చెట్టుకింద కూర్చునుంది ముసలామె.

"ఏం! కమలమ్మా! ఇంకా ఇంటికి పోలా? మీ పిల్లలేరి?" అని పలకరించాను.

ఆ పలకరింపుకే ఆమె వలవలా ఏడ్చేసింది.

"ఏం జరిగింది?" కంగారుగా అడిగాను.

"ఏముంది సార్! ఈనెల పెన్షన్ తక్కువ వచ్చిందని అలిగి నన్నొదిలి వెళ్ళిపోయారు." అంది ఏడుస్తూ.

ఇంతలో మా అసిస్టెంట్ మేనేజర్ వివరణ ఇచ్చాడు.

"పోయిన నెల మూడు నెలలు డి.ఎ. అరియర్స్ వచ్చాయి. అందుకే ఎక్కువ వచ్చింది. ఈ నెల అంత రాలేదు. ఆ అమౌంట్ ఈమె నొక్కేసిందని వాళ్ళ అనుమానం."

"ఆమె పెన్షన్ ఆమె నొక్కేయడమేమిటి?" అడిగాను.

"సార్! పెన్షన్ తీసుకోవడం వరకే ఈమె పని. కొడుకులు ఒక్కొక్కరు నమ్మరు. అందుకే దగ్గరుండి పెన్షన్ వచ్చింది వచ్చినట్లే చెరి సగం పంచుకుంటారు ఇద్దరు కొడుకులు. ఈ ఒక్క రోజు ఆమెకు రాజయోగం. మళ్ళీ ఒకటో తేదే. చేతిలో డబ్బు పడగానే ఈమెను ఇంట్లో వదిలేసి ఎవరి దారి వారిదే. తాగుబోతు వెధవలు. ఈ రోజు పెన్షన్ తగ్గిందని ముసలిదాణ్ణి వదిలేసి వెళ్ళిపోయారు." ఇది మామూలేనన్నట్లు చెప్పుకుపోతున్నాడు మా అసిస్టెంట్.

ఉదయం దృశ్యం నా కళ్ళ ముందు కదలాడింది. ఎంతో అపురూపంగా తల్లికి సేవ చేస్తున్న కొడుకుల ఆంతర్యం అర్థమయ్యే సరికి నా మెదడు పనిచేయడం మానేసింది. డబ్బు కోసం వీళ్ళు తల్లిని నడివిడిలో వదిలేశారు. డబ్బు కోసం అవంతిక అలా చేస్తోంది. ఆలోచిస్తే ఇద్దరికీ పెద్ద తేడా కనిపించడం లేదు.

ఓ పేరు మోసిన ఎం.ఎస్.సి. కంపెనీలో అసిస్టెంట్ మేనేజర్ పోస్ట్ ఇంటర్వ్యూకై వెళ్ళి హడావిడిగా తన సర్టిఫికేట్లను తిప్పుతూ కూర్చున్నాడు మూర్తి. ఇది దాదాపు పదిహేనవ ఇంటర్వ్యూ ఎం.బి.ఎ లో పస్ట్ క్లాస్స్ లో పాస్ అయినా ఓ మంచి ఉద్యోగం లేక దాదాపు నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఉద్యోగానికై అలాడుతూ తిరుగుతున్నాడు.

“సర్ ! మిమ్మల్ని ఎమ్.డి. గారు రమ్మన్నారు” అని వచ్చి చెప్పాడు పూన్ . లేచి షూను, టైను అడ్డస్టేసుకొని రీవిగా లోపలికి నడిచాడు మూర్తి. ఎదురుగా ఉన్న నాలుగు సీట్లలో మధ్యలో సీట్ ఖాళీ. మిగిలా మూడు సీట్లలో బాగా తలపండిన అనుభవస్తులు కూర్చోని ఉన్నారు. ‘మూర్తికి సీట్ ఇచ్చి ఇంటర్వ్యూ మొదలు పెడదామా?’ అన్నట్టు ఒకరినొకరు చూసుకుంటున్నారు.

అప్పుడే సైడ్ డోర్ను లోపలికి తోసుకుంటూ “ ఎక్స్ క్యూజ్ మీ “ అంటూ వచ్చి ఆ ఖాళీ సీట్లోదర్జాగా, అందంగా కూర్చుంది దేదీప్య. ఆమెను చూడగానే వెన్నులో వణుకు మొదలైంది మూర్తికి. కాని ఆమె మాత్రం మూర్తిని చూసి చూడనట్లుగా పట్టించుకోకుండా హాయిగా కూర్చుంది. అన్ని మామూలు ఫ్రశ్నలే. అర్థగంట తర్వాత ఫ్రశ్నల భారీ నుండి మూర్తిని వదిలిపెట్టారు ‘వారం రోజుల తర్వాత ఫలితాలు తెలుపుతామంటూ’.

పరధ్యానంగా మూర్తి తన సర్టిఫికేట్లతో నిరుత్సాహంగా బస్సు ఎక్కాడు ఎలాగు తనకీ ఉద్యోగం రాదని. మూర్తి స్మృతులు వెనక్కు వెళ్ళనారంభించాయి .

* * * * *

ఎం.బి.ఎ. ఫ్రేరెన్స్ పార్ట్లో కలిసిన అమ్మాయి దేదీప్య, తను చాలా గోప్పింటివాళ్ళ అమ్మాయి అని అందరు అనేవారు. కాని తను మాత్రం ‘డౌన్ టు ఎర్త్’ అనవచ్చు. చక్కని చుక్క, అందరితో చాలా కలివిడిగా ఉంటుంది. మూర్తి ఎప్పుడూ ఆమెను చూడాలనే అర్థగంట ముందే జూనియర్స్ క్లాసురూం వైపు వెళ్ళి కూర్చుని పలుకరించే వాడు. తన పరిచయాన్ని ప్రేమగా మార్చాలని మూర్తి తపన. రెండు మూడు సార్లు ఆమెను కాలేజీ క్యాంటీన్లో “బర్డ్స్ పార్ట్” అనో వేరే ఏదో నెపంతో పిలిపించి అవీ ఇవీ కొనిపెట్టేవాడు. అందరితో పాటు తను కూడా వచ్చేది. రెండు మూడు సార్లు “ఐ లవ్ యు” అని కొన్ని బహుమతుల మీద కూడా రాసి అందజేసే వాడు. కొద్ది కొద్దిగా తన పరిచయాన్ని ప్రేమగా మార్చుకునే ప్రయత్నం చేసాడు మూర్తి. తరుచుగా మూర్తి దేదీప్య బీచ్ కు, గుళ్ళకు , హోటల్స్ కు కలిసి మెలిసి వెళ్ళేవారు. ఓ సారి దేదీప్య తను ఇష్టపడి కొనుక్కొన్న పింక్ సారిని కట్టుకొని గుడికెళ్ళింది .

“మూర్తి ఎలా వుంది చీర?” అని ఉత్సాహంతో అడిగింది మూర్తిని.

“నాకీ రంగు అస్సలు నచ్చలేదు, పిస్తాగ్రీన్ అయితే నీకు బాగుంటుంది” అని అన్నాడు చిన్నబోతున్న దేదీప్య ముఖాన్ని పట్టించుకోకుండా. అదే లాగ హోటల్లో కూడా దేదీప్య తనకిష్టమైన పదార్థాలను ఆర్డర్ చేస్తే వాటిని కాన్సెల్ చేసి తనకిష్టమైనవే తెప్పించేవాడు మూర్తి. చాలా సార్లు ఇవన్నీ చూసి విసిగి పోయేది దేదీప్య కాని మూర్తి గుణం తెలుసు కాబట్టి పట్టించుకునేది కాదు.

ఓ రోజు హఠాత్తుగా దేదీప్య అందరి ముందు తనకు తన అమెరికా రిటర్న్ బావతో పెళ్ళి కుదిరిందని తెలియపరిచింది. ఓ ఫైవ్ స్టార్ హోటల్లో విందు ఇప్పించింది. అందరితో పాటు బిక్క మొహం వేసుకొని విందుకు వచ్చి వెళ్ళాడు మూర్తి. ఓ

రెండు రోజుల తర్వాత దేదీప్య ఒంటరిగా ఉన్న అదను చూసి “అదేంటి? దేదీప్యా , నేను నిన్ను ఇష్టపడుతున్నానని చెప్పాను , నువ్వేమో ఏ సమాధానం ఇవ్వకుండా “నా పెళ్లి” అంటూ విందు ఇస్తున్నావు.అయినా! నాకేం తక్కువ? నన్ను పెళ్లిచేసుకోబోయే అమ్మాయి నిజంగా అదృష్టవంతురాలు.ఇంత వరకు డిస్టంక్షన్,పెళ్ళాన్ని చక్కగా చూసుకోబోయే మగాణ్ణి ,నిజంగా నీవు మిస్సయ్యావు ! అని అన్నాడు చాల బాధతో.వెంటనే దేదీప్య “అదే నీ లోటు మూర్తి నీవు నీ ఫ్రెండ్స్ మాట్లాడేటప్పుడు చాటుగా ఉండి చాలా సార్లు గమనించా .నిజమైన ప్రేమలో అహానికి గర్వానికి చోటు లేదు.నీవో గొప్ప అహంబావివి,నీ గురించి, నీ మంచితనం గురించి ఇతరులు చెప్పాలి గాని నీవే నీ సొంత సుత్తి డబ్బా కోట్లు కుంటావ్ ఇంకా నీదగ్గర నాకు నచ్చని విషయాలు ఎన్నో ఉన్నాయి...పదిమందిలో అమ్మాయిలను , ద్వంద్వ బూతు అర్థాలలో మాట్లాడడం నాకు నచ్చ లేదు. ఈ రెండు సంవత్సరాలలో నా దగ్గర కనీసం ఒక వంద సార్లైనా మాట్లాడి ఉంటావు,ప్రేమ ఒకబోసి వుంటావ్ ,కానీ ,ఎలా ఈ పసుపు చీర బాగా లేదు,ఎర్ర చీరైతేనే బాగుంటుంది,ఈ డ్రెస్ అస్సలు బాగా లేదు,నీవు తెచ్చిన షర్ట్ కలర్ బాగ లేదు,ఈ చాక్లెట్ బ్రాండ్ నాకు ఇష్టం లేదు, ఈ నెక్లెస్ బాగా లేదు,ఆ అమ్మాయి లావుగా ఉంటుందని లేదా ,ఆ ఫ్రైసర్ వేస్ట్....” ఇలా ప్రతి చిన్న విషయం లో నీవేదో రారాజు అనుకోని ఎదుటి వ్యక్తి మనస్సును నీ సూటి ఫోటి మాటలలో ఎదుటి వ్యక్తుల భావాలను, అహాన్ని దెబ్బతీసే విధంగాగ ఓ పెద్ద ఆరితేరిన వాడినని నిన్ను నీవే అనుకుంటూ ,ఇతరుల విలువలకు ,మానసిక భావాలకు స్వేచ్ఛ ఇవ్వక మాట్లాడుతూ ఉంటావు. ఒక్కసార్లైనా ఇతరుల భావనలను,ఇతరుల ఇష్టా అయిష్టాలను అడిగి తెలుసుకునే ప్రయత్నం చేయలేదు. ఒక ఫ్రెండ్ గానే నీకూ నాకు భావాల ఏకీకరణ లేనప్పుడు పెళ్ళిటా చేసుకుంటాను చెప్పు?పెళ్ళంటే నూ రేళ్ళ పంట .

ఇక నా బావ విషయానికి వస్తేనేను తనిని ప్రేమించానో లేదో కాని అతను నన్ను ఆరాధిస్తున్నాడు ఇంతవరకు ఎప్పుడు కూడా తను , నన్నూ,నా ఫీలింగ్స్ ని హార్డ్ చేయలేదు. నేనేదన్నా అతన్ని తిడితే కూడా మౌనంగ నవ్వి వదిలేస్తాడు. ఎన్నో సార్లు అతని మంచితనం చూసి నీనే సారీ అడిగే దాన్ని. మన ప్రేమ గురించి కూడా అతనికి చెప్పి ఉంచాను. “నీకు ఇష్టమైతే నచ్చుతే పెళ్ళాడు, నా సపోర్ట్ ఎప్పుడు నీకు ఉంటుంది” అన్న మంచి వ్యక్తి. తన స్నేహితుల ద్వారానే నాకో విషయం తెలిసింది ‘తను నన్ను గాడంగా ప్రేమిస్తున్నాడని’. అమెరికాలో ఉంటూ కూడా నన్ను అభిమానిస్తున్నాడని.ఒక్క సారి కూర్చోని బాగా ఆలోచించా .“పెళ్ళికి ముందే అహంతో ఇన్ని ఆంక్షలు విధించే వాడివి,పెళ్ళైన తర్వాత ఎన్ని తిప్పలు పెడతా వో?” అని భయంవేసింది.వెంటనే జరిగిందంతా మా బావకు చెప్పేశా. బావ నవ్వుతూ “నీ ఇష్ట ప్రకారమే కాని” అన్నాడు.

“అదేంటి అన్ని లక్షల అధిపతివి, ఆరడుగుల అందగాడివి, అమ్మానాన్నల గారాల పట్టిమరి నీకంటూ ఇష్ట ఇష్టాలు లేవా?”అని అడిగాను అమాయకంగా.దానికతను నవ్వుతూ “పిచ్చి దేదీప్యా !అవన్నీ బయట కనిపించే మబ్బు మేఘాలలాంటివి .నిజమైన ప్రేమంటే ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకుని ఎవరి మనస్సును నొప్పి పెట్టక అందరినీ సంతోష పెడుతూ సాఫీగా లాగే జీవితం,అదే నిర్మల ఆకాశం లాంటిది ” అని అన్నాడు నవ్వుతూ.

సాదారణంగా స్నేహమైన, ప్రేమైనా రెండు మనసుల భావాలు కలవాలి. “అయిన నేను నీతో హోటళ్ళకు , పార్కులకు ఒంటరిగా తిరిగినా ఓ మంచి ఫ్రెండ్ లాగానే వున్నాను కానీ ప్రేమను ఒకకబోసి నీ మనసును మభ్య పెట్టలేదు.... అర్థమైందా?” అంది నవ్వుతూ.

* * * * *

“బస్ స్టాండ్ వచ్చింది, దిగండి” అన్న కండక్టర్ పిలుపుతో ఈ లోకానికి వచ్చాడు నారాయణమూర్తి. మరుసటి రోజు ఉదయం ఈమెయిల్ లో తన అప్పాయింట్ మెంట్ ఆర్డర్ చూసి సంతోషంగా ఎగిరి గంటేసి, ఆ రోజే డ్యూటీలో జాయిన్ అయ్యాడు. ఎక్కడో ఓ మూలలో దేదీప్య మనస్సులో తన పట్ల ప్రేమ ఉందేమోనన్న ఆశతో .

“సార్! ఎమ్.డి. గారు పిలుస్తున్నారు”అని అనడంతో, క్యాబిన్ వైపు నడిచాడు మూర్తి. “రండి మూర్తిగారు! ‘అల్ ద బెస్ట్ ఫార్ ది జాబ్’ నిజాయితీగా, ఆఫీసులో పని చేసే మహిళలను గౌరవిస్తూ, ఓ మానవత్వం కల వ్యక్తిగా ఈ కంపెనీ పెరుగుదలకు లోడ్పడతారని ఎం.డి గా ఆశిస్తున్నాను... నౌ యు మే గో...” అంటూ రీవిగా ఫైల్స్ మీద దృష్టి సారించింది ఎమ్.డి. మిసస్ ఫ్ దేదీప్య ఆనంద్ .”ఓ.కే .మేడం ...అంటూ తన సీటు వైపు నడిచాడు మూర్తి.

“అబ్బే, అబ్బే... ఏం చేస్తున్నావు రా” మేడ మెట్లు ఎక్కి పైకి వచ్చిన అర్చన అక్కడి దృశ్యం చూసి మైమరచి నిలబడి పోయింది.

ఆకాశం నిండా రంగు రంగుల రెక్కలతో ఎగురుతున్న పక్షుల్లా గాలిపటాలు. ఎన్నో రంగుల్లో తోకలతో, తోకలు లేకుండా, గాలిలో ఊగుతూ, వయ్యారాలు పోతూ, నిలకడగా ఎగురుతూ, పైపైకి దూసుకుపోతూ ఎన్నో ఎన్నెన్నో పతంగులు... ఆకాశమంతా అరవిరిసిన పూవులతో వర్షమయమైన వనంలా కనిపిస్తోంది.

తమ డాబా మీద పదేళ్ళ తన తమ్ముడు అభినవ్ తో పాటుగా కొంత మంది పిల్లలు ఉన్నారు. వాళ్ళంతా కూడా గాలి పటాలు ఎగరేస్తూ ఎంతో తాదాత్మ్యత చెందుతున్నారు. ఎదురింటి డాబా మీద ఋత్విక్, వాడి ఫ్రెండ్స్ ఉన్నారు. వాళ్ళూ పతంగులే ఎగరేస్తున్నారు. నవ్వులూ కేరింతలతో రెండు డాబాలూ మారు మ్రోగిపోతున్నాయి. అర్చన పిలిచినా వినిపించుకోకుండా తన పతంగు తాలూకు చరఖా పట్టుకుని దారాన్ని డీల్ చేస్తూ (విడుస్తూ) పైన ఎగురుతున్న గాలిపటం పైననే దృష్టి నిలిపి అటూ ఇటూ నడుస్తూ దారాన్ని బాలన్స్ చేస్తూ రకరకాలుగా కదులుతున్నాడు అభినవ్. మిగిలిన వాళ్ళలో కొంత మంది అతన్ని ఎంకరేజ్ చేస్తూ ‘అటు లాగు, ఇటు దించు...’ అని సలహాలు ఇస్తున్నారు. వాళ్ళను చూస్తూంటే నవ్వు వచ్చింది అర్చనకు.

“అరేయ్ అబ్బే, అమ్మ అన్నానికి రమ్మంటోంది... రా... తినేసి మళ్ళీ వచ్చి ఎగరేసుకో...” అంది దగ్గరగా వచ్చి.

వాడు ఒక్క క్షణం అక్కడే చూసి “ఒక్క పది నిమిషాలక్కా!” అని చెప్పేసి మళ్ళీ ఆకాశంలోకి దృష్టి సారించాడు.

“అబ్బా, పండక్కి వారం రోజుల ముందే నెలవులు ఇచ్చారు చూడు, మీ స్కూలు వాళ్ళను అనాలి!” చిరుకోపంతో అంది అర్చన.

“అబ్బా వచ్చేస్తున్నానక్కా... ఫ్లైజ్... ఋత్విక్ గాడి పతంగు కన్నా పైకి వెళ్ళాలి నాది...” అన్నాడు వాడు.

“అరేయ్ ఋత్విక్, మీరూ వెళ్లి అన్నాలు తినేసి రండిరా...” చెప్పింది అర్చన కొంచెం బిగ్గరగా...

“హా అక్కా... ఐదు నిమిషాల్లో వెళ్ళిపోతాం...” చూపు తిప్పకుండానే జవాబు చెప్పాడు వాడు.

“ఎండగా ఉందిరా... ఒరేయ్ అబ్బిగా... అమ్మని పిలవాలా, నాన్నే రావాలా?” ఈసారి నిజంగానే కోపం వచ్చింది అర్చనకు. అంతే, మెల్లగా “వచ్చేస్తున్నాను అక్కా...” అంటూ గాలిపటం దించటం మొదలు పెట్టాడు అభినవ్.

సంక్రాంతి వచ్చిందంటే చాలు చిన్నప్పటి నుండి తమ కాలనీలో ఇదే సందడి... అర్చనకి, అభినవ్ కీ అన్నం వడ్డిస్తూ

“మరీ ఎక్కువ సేపు పతంగులాడకు రా... బాగా అలిసిపోతావు...” అంది సుభద్ర.

తలకాయ ఊపాడే కాని అభి మనసంతా గాలిపటం మీదనే ఉన్నదన్న విషయం అందరూ గ్రహించారు.

“కాసేమైనా పుస్తకం తీసి చదవాలి. అప్పుడే ఆడుకోవటానికి ఒప్పుకుంటాను...” గంభీరంగా చెప్పాడు అర్జునరావ్.

ఆ సాయంకాలం అర్చన సహాయంతో పిండి వంటలు చేయటానికి ఉపక్రమించింది సుభద్ర.

“రెండు మూడు రోజులు కష్టపడితే అన్నీ వండేసి స్టీలు డబ్బాలకు ఎత్తుకోవచ్చు...మళ్ళీ పండగ అవగానే మీ కాలేజీ షురూ కదా!” అంది కూతురుతో.

అవునమ్మా... అంది పత్రికలో అచ్చయిన నెమళ్ళ ముగ్గుచుక్కలు లెక్కపెడుతూ అర్చన.

“రేపు ఆ ముగ్గు వేస్తావురా?”

“అవునమ్మా, బాగుంది కదా... నాన్నలో రంగులు తెప్పించు... పండుగ మూడురోజులూ రంగు రంగుల ముగ్గులే... “
నవ్వింది అర్చన.

భోగి పండక్కి రెండు రోజుల ముందు –

బావురుమని ఏడ్చుకుంటూ మెట్లు దిగి కిందికి వచ్చాడు అభినవ్.

“ఏమిటిరా అబ్బే, ఏమైంది?” గాబరాగా అడిగింది అర్చన, వాడిని దగ్గరకు తీసుకుని కళ్ళు తుడుస్తూ

“ఏమైందిరా, పడ్డావా? దెబ్బలు తగిలాయా??” మరింత ఆత్రంగా అడిగింది సుభద్ర.

“బుద్ధి లేకపోతే సరి... పిచ్చాటలూ, పిచ్చి గంతులూ... డాబా మీద కుండిలన్నీ పగిలి చచ్చాయి... కోతి మేళమంతా
చేరి...” గట్టిగా కసిరాడు అర్జునరావు.

“కొత్తకుండీలు కొంటాను లెండి, ఎలాగూ మార్చాలని అనుకుంటున్నాను...” మెల్లగా జవాబిచ్చింది సుభద్ర.
ఏడుస్తున్న కొడుకును నెమ్మదిగా వంటింట్లోకి తీసుకుపోయారు.

వాడికి మంచి నీళ్ళు తాగిస్తూ “ఏమైంది కన్నా?” అని అడిగింది సుభద్ర.

“మరి, మరేమో... వాడు... ఆ ఋత్విక్ గాడూ...” మళ్ళీ ఏడుపోచ్చేసింది అభికి.

“మీరిద్దరూ మంచి ఫ్రెండ్స్ కదరా... వాడేం చేసాడు నిన్నూ?” అడిగింది అర్పన.

“నా గాలిపటాన్ని మాంజాలో కోసేసాడే...” మళ్ళీ ఏడుపు మొదలు పెట్టాడు అభీ...

“ఛ, వాడు అలా చేయడంరా... వాడు ఒక్కడే ఉన్నాడా, ఇంకెవరైనా ఉన్నారా?”

“ఏమో, ఇంకో పెద్ద అబ్బాయి కూడా ఉన్నాడు... ఇద్దరూ కలిసే చేసారు... అక్క, నేను ఇక ఎప్పుడూ వాడితో దోస్త్ ఉండను... వాడితో మాట్లాడను... అంతే...” పరుషంగా ప్రకటించాడు అభి.

“సరేలే... ఇంద ఈ బిస్కట్లు తినేసి, ముఖం కడుక్కుని, కాసేపు పడుకో... ఇక గాలిపటాలు ఆడకు...” వాడిని బుజ్జగించింది అర్పన.

మర్నాడుంతా ఇంటి పట్టణే ఉన్నాడు కానీ ఏదో పోగొట్టుకున్నట్టే ఉన్నాడు, అభీ. వాడికి మనసంతా దిగులు. ఇప్పుడు గాలిపటం గురించి కాదు, ఋత్విక్ గాడి స్నేహం పోయినందుకు.

అరోజు తన గాలిపటం కట్ అయి ఎటో ఎగిరిపోగానే తను గట్టిగా అరిచాడు. “ఒరేయ్... ఏంట్రా? పెద్ద హీరో అనుకుంటున్నావా? ఇడియట్... నీ గాలిపటం కూడా తెగిపోతుందిలే, ఎవడో వేస్తాడులే...” అన్నాడు కోపంగా.

ఋత్విక్ ఏదో చెప్పబోతుంటే, అతనితో ఉన్న తను (ఋత్విక్ మామయ్యని తర్వాత తెలిసింది), “ఆటంటే ఇదేనోయ్... స్పార్టివ్ గా తీసుకోవాలి కానీ అలా ఉడుక్కోకూడదు...” అన్నాడు తనతో వెటకారంగా.

“అదికాదురా అబ్బీ...”బుుత్విక్ మాట పూర్తి కాకుండానే మెట్లు దిగేసి కిందికి వచ్చేసాడు తను.

పాపం వాడు ఏం చెప్పబోయాడో? బుుత్విక్ చాలా మంచి ఫ్రెండ్ తనకు. చిన్నప్పటి నుండి కలిసే పెరిగారు, కలిసే చదువుకుంటున్నారు, ఫ్రీరోజూ కలిసే ఆడుకుంటారు... అలాంటిది నిన్నటి నుండి వాడిలో కలవలేదు, మాట్లాడలేదు. వాడెంత ఫీల్ అవుతున్నాడో ఏమో... ఉదయం అక్క గేటు దగ్గర ముగ్గేస్తుంటే దగ్గరికి వచ్చి చూసి తనను చూసి చేయి ఊపాడు కూడా... తానే మాట్లాడకుండా లోపలకి వచ్చేసాడు. పాపం బుుత్విక్ గాడు...

“ఏంట్రాలా ఉన్నావూ?” అర్చన అడిగింది అబ్బీని.

ఏం లేదన్నట్టు తలూపాడు అబ్బీ.

“బుుత్విక్ గురించా? పైకి వెళ్లి చూడు, వాళ్ళ డాబా మీద ఉన్నాడేమో కదా...”

“ఉహూ...” అడ్డంగా తలూపాడు అబ్బీ.

“సరే, నేను చూస్తానులే...” అంటూ డాబా మీదకు ఎక్కింది అర్చన. బుుత్విక్ వాళ్ళ డాబా మీద సందడి ఏమీ లేదు కాని, వాడు మాత్రం అబ్బీ వస్తాడేమో అనుకుంటూ పిట్టగోడ దగ్గరగా నిలబడి, వీళ్ళ ఇంటి వైపు చూస్తున్నాడు.

అర్చనకు ఎలాగో అనిపించింది. “ఏరా బుుత్విక్, సాయంత్రం రా ఇంటికి... ఏం?” అంది.

“అలాగే అక్కా... వస్తాను... అబ్బీ ఏం చెస్తున్నాడు?” అడిగాడు ఆరాటంగా బుుత్విక్.

“ఇప్పుడే ఏదో వర్క్ చేసుకుంటున్నాడు... నువ్వు కూడా కాసేపు చదువుకుని రా... సరేనా?” చెప్పేసి కిందికి దిగింది.

“రారా, నీకోసం వాడా, వాడి కోసం నువ్వు దిగుళ్ళూ, బెంగలు? ఏం??” నవ్వుతూ గేటులోంచి వస్తున్నా ఋత్విక్ ని పిలిచింది సుభద్ర.

హాల్లో కూర్చుని డ్రాయింగ్ వేసుకుంటున్న అబ్బే దగ్గరికి వచ్చి, మెల్లగా “సారీరా...” అన్నాడు ఋత్విక్ వాడి చేయి పట్టుకుంటూ...

అబ్బే కళ్ళు ఆనందంతో మెరిసాయి. “ఫర్లేదురా...” అనేసాడు హాయిగా నవ్వేస్తూ.

“మా మావయ్య రా... దారానికి మాంజా పట్టించేసాడు వద్దన్నా... పైగా కట్ చేసింది కూడా అతనే... లేకపోతే నీ పతంగుని అలా చేస్తానారా నేను?” అన్నాడు ఋత్విక్.

“అసలు మీరిద్దరూ పంతాలకి పోయి, పోటీలు పడి గాలిపటాలు వేయకండి. ఇద్దరూ ఒక్కటే ఎగరేసుకోండి, సరేనా? ఏమిటా ఆ కవరు నిండా?” అంది అర్పన.

“అక్కా, మా అమ్మ పంపించింది... అరిసెలూ, కజ్జాయలూ, జంతికలూ, సున్ని ఉండలూ...” అన్నాడు ఆ పెద్ద కవరును అందిస్తూ.

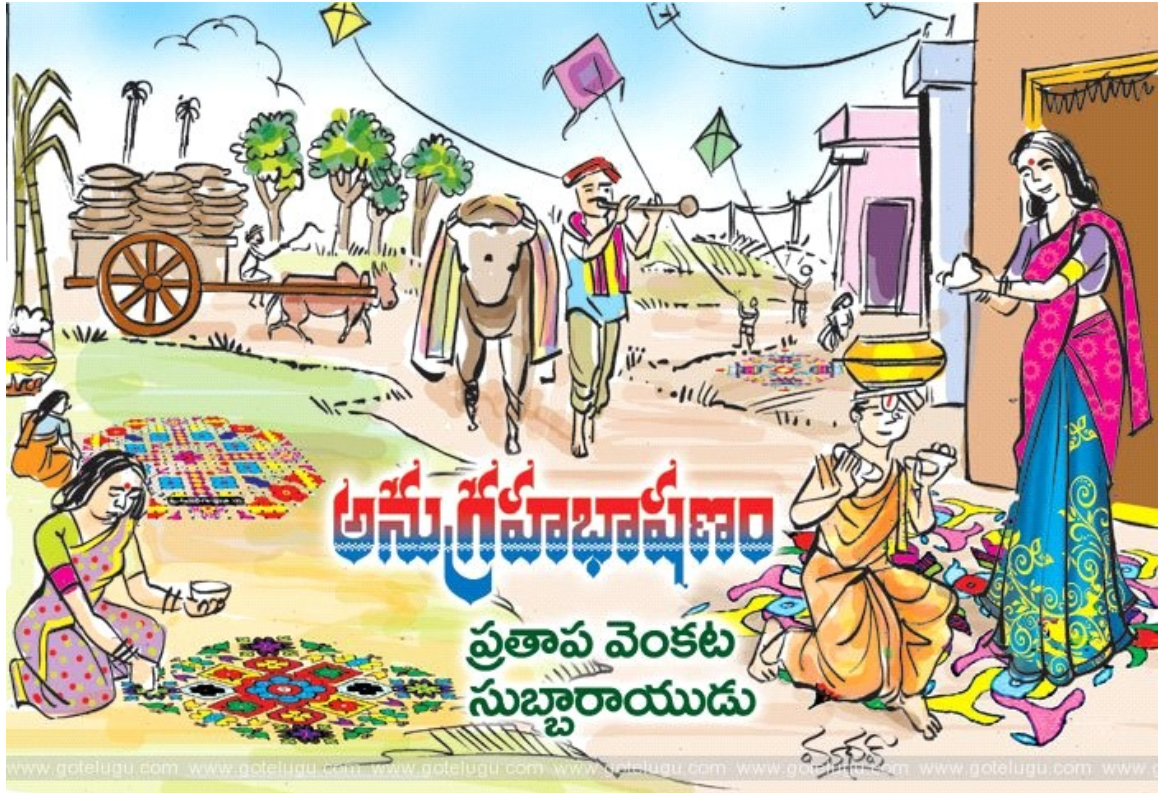
“అమ్మో ఆంటీ ఎన్ని పంపించిందో... చూడమ్మా? నాన్నగారికి బెల్లంలో చేసిన అరిసెలు ఇష్టం కదా... దాచి పెట్టమ్మా...” అంది అర్పన.

“మరే, మన నువ్వుల లడ్డాలంటే వీడికీ, వీడి అమ్మకీ చాలా ఇష్టం... వెళ్ళేటప్పుడు టిఫిన్ బాక్స్ నిండా మనం చేసిన చక్కిలాలూ, లడ్డాలూ పాక్ చేసిద్దాం...” అంది సుభద్ర.

“అక్కా, ఆంటీ...సాయంత్రం అమ్మవచ్చి పిలుస్తుంది. మా తమ్ముడికి బోగిపళ్ళ పోస్తున్నాము రేపు... అందరూ వచ్చేయండి...” చెప్పాడు ఋత్విక్, అబ్బీ కలర్ పెన్సిల్స్ అందిస్తూ.

“అలాగేరా, వస్తా... ఉండు నీకు నువ్వుల లడ్డూలు పెడతా... తిందువు గాని...”

ముగ్గులూ, గోబ్బెమ్మలతో ముంగిళ్ళూ, రకరకాల బొమ్మలతో కొలువులూ, పండుగ వంటల ఘుమఘుమలతో వంటిళ్ళూ, స్నేహితుల బంధువుల రాకపోకలతో అందరి ఇళ్ళూ నిండిపోతూ, సంక్రాంతి పండక్కి మరింత కాంతిని తీసుకువచ్చాయి. స్నేహంలోని మాధుర్యాన్ని చవి చూస్తూ, ఒకరికోకరు పంచుకుంటూ పండుగ మూడురోజులూ ఎంతో ఎంజాయ్ చేస్తున్నారు అబినవ్, ఋత్విక్.

స్వామి చిన్మయానంద అక్షయగ్రామంలోకి వచ్చారు.

ఆయన సంవత్సరంలో ఏదో ఒక రోజు అలా ఆ గ్రామంలోకి వస్తారు. అనుగ్రహభాషణం చేస్తారు.

ఆయనంటే ఆ గ్రామ వాసులకి ఎంతో గౌరవం. ఆయన మాటంటే వేదవాక్కు. ఆయన చూపిన మార్గంలో నడవాలని పరితపిస్తారు.

పెద్దలంటే గౌరవం కనబరుస్తూ సదాచార సంప్రదాయానికి పెద్దపీట వేస్తుంది కాబట్టి ఆ గ్రామం సుబిక్షంగా ఉంటోంది. ఎటువంటి ఒడిదుడుకులు ఎదురైనా తట్టుకుని నిలబడుతోంది.

ఈసారి సంక్రాంతికి నాలుగు రోజుల ముందుగా వచ్చి గ్రామ శివాలయంలో బసచేశారు.

ఆరోజు సాయంత్రం ఆయన పుస్తకానికి అన్ని ఏర్పాట్లూ జరిగాయి.

ఎత్తైన పీఠం మీద కూర్చున్న స్వామి చిన్మయానంద తన ముందున్న గ్రామ ప్రజల్ని అర్థనిమిలిత నేత్రాలతో పుస్తకంగా ఓమారు చూశారు.

సన్నటి గాలి కదిలించే ఆకులసందడి, పళ్ళు కిలకిలలు, ఆవుల అంబాలు తప్ప గ్రామ వాసులందరూ నిశ్శబ్దంగా కూర్చుని ఉన్నారు. ఆయనేం చెబుతారో అని ఆసక్తిగా ఎదురు చూస్తున్నారు.

"గ్రామ వాసులందరికీ నా శుభాశిస్సులు! పెద్దలంటే వినయవిధేయతలు, వారి మాటంటే గౌరవం ఉన్నాయి కాబట్టి ఈ గ్రామం పచ్చగా ఉంటోంది. నాకు తెలుసు నా మాటలు కేవలం ఈ చెవిలో విని ఆ చెవిలో వదిలెయ్యరని, ఆచరణలో వెలుగుబాటన నడుస్తారని.

ఇంకో రెండురోజుల్లో పెద్ద పండగ సంక్రాంతి వస్తోంది. దూర దూరాలకి ఉద్యోగాది కార్యాల నిమిత్తం తరలి పోయిన ఈ గ్రామ ప్రజలు మళ్ళీ పండక్కి వచ్చి కొత్త నీరు ప్రవహించే నదల్లో గ్రామానికి నిండుదనం తెచ్చారు. పండగలు మన సంస్కృతికి

సారథులు. తరచి చూడాలే గాని అవి ఎన్నో విషయాలు మనకి తెలియజేస్తాయి. అందరం ఒకచోట గుమిగూడి అల్లర్లు కేరింతలతో కాలం గడిపి తరలి పోవడం కాదు పండగంటే. ఊరు ఊరంతా ఒక్కటవుతుంది. ఒక కుటుంబమవుతుంది. మన కుటుంబానికంటూ కొన్ని సంబరాలు చేసుకుంటాం. పుట్టిన రోజులు, బారసాలలు, అన్నపూర్ణ, అక్షరాభ్యాసం ఇత్యాదివి. కానీ పండగలు ఊరందరివి. అందరూ కలసి ఐకమత్యంగా, ఎటువంటి అరమరికలు లేకుండా జరుపుకుంటారు. కలసి ఉంటే కలదు సుఖం అనే వాక్యానికి నిజమైన భాష్యం పండగలు. అందరూ కలసికట్టుగా ఉంటే ఎలాంటి సమస్యనైనా మెడలు వంచవచ్చు.

సంక్రాంతి పెద్దపండగ. భోగి, సంక్రాంతి, కనుమ అని మూడు రోజులు మచ్చటగా జరుపుకునే చక్కటి పండగ.

కన్నెపిల్లలు వేసే సప్తవర్ణముగ్గులు ఊరంతటినీ ఒక ఇంటి వాకిలిగా మారుస్తాయి. ముగ్గుల మధ్య పువ్వులతో అలంకరించిన గోబ్బెమ్మలు వాళ్లకళాత్మకతకి చిహ్నాలు. గోబ్బెయిల్లో అని గోబ్బెమ్మల చుట్టూ తిరుగుతూ పాడే పాటలు మానవ ఐకమత్యానికి సజీవ తార్కాణాలుగా నిలుస్తాయి. రంగు రంగుల గాలిపటాలు ఎగరేసి భూమినీ ఆకాశాన్ని కలిపే పురుత్నం ఎంతో హృద్యంగా ఉంటుంది.

మొదటి రోజు భోగి. పాతవి తగల బెడతే వచ్చే వెచ్చదనంతో శరీరాన్ని నేద తీర్చుకోవడమే కాకుండా, చిందే వెలుగు అంధకారాన్ని తొలగిస్తుంది. సాయంత్రాలు పెట్టిబొమ్మల కొలుపు ఇంటి ఇళ్లల్ల పిల్లల సృజనాత్మకతకు అద్దం పడుతుంది. సాయం కాలం పసితనం పైపోసి ఆశీర్వాచన భోగి పళ్ళు.ఓ సాంప్రద్యం..మనసులో చాయాచిత్రమయి తీరుతుంది.

కొత్తపంట చేతికి వచ్చింది. ఫ్రతి ఇల్లాధన దాన్యాలతో విలసిల్లుతోంది. ధన లక్ష్మి నట్టింట నర్తిస్తోంది. ఆ ఐశ్వర్యానికి మిడిసి పడక తనకు తోచినంతలో దానం చేయాలి. దానం ఉత్తమ గతులనిస్తుంది. వాకిలే వైకుంఠం, కడుపే కైలాశంలాగా బలక్కుండా, సమాజంలోని అర్థిక అధమ స్థాయి జనావళిని దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. వాళ్లకి మేమున్నామన్న ధైర్యాన్ని ఇవ్వాలి. మన క్షేమం కోరుతూ హరి నామ స్మరణ చేసే హరిదాసులకిన్ని బియ్యం, సన్నాయిలో బసవన్నాడించి దీవించే వాళ్లకు బట్టలు, మన కుటుంబ క్షేమాన్ని అభిలషించే అయ్యవార్లకి భూరి దక్షిణలు ఇవ్వాలి. అంతే కాకుండా తమ కుల వృత్తులతో మన అవసరాలు తీరుస్తున్న చాకలి, కుమ్మరి, కమ్మరి, మేదరి, కంసాలీలకు తగు రీతిన సత్కరించాలి. వైద్య నారాయణో హరిః అన్నారు. ఆయన మన పాలిట సాక్షాత్తుమృత్యుంజయ మంత్రం.

ఆయనకి సత్కారం చేయాలి. మీ పిల్లలకి చదువంటే అక్షరాలు చదవడం. పదాలు వల్లెవేయడం కాకుండా సమాజాన్ని అర్థం చేసుకునేదని తెలియజేయండి. సంస్కృతి సంప్రదాయాలు మన వారసత్వ సంపదని చాటి చెప్పండి.

పండక్కి కొత్తళ్ళల్లువస్తారు. ఇళ్ళకి వచ్చే ఆ కళే వేరు. అయితే వచ్చిన అల్లుడు ఏ గొంతెమ్మ కోరిక కోరతాడో అని ఇంటిల్లిపాదీ బెంగటిల్లితే ఇహ పండగ ఆనందం ఎక్కడ ఉంటుంది? పై పైన పెదాలపై కృత్రిమ నవ్వులు పూయించుకుని కలయ తిరుగుతుంటారు గాని మనసున సుడిగుండాలే! అల్లుడు వస్తున్నాడంటే యావత్ కుటుంబం ఆహ్లాదంగా ఉండాలి, అలాగే అల్లుడు అడిగే చిన్న చిన్న కోర్కెలు తీర్చి అత్తమామలు కొత్తల్లుడిలోని కొత్తని పోగొట్టాలి.

కనుమ నాడు మినుము తిని కోళ్ళపందాలకి వెళతారు. అది సరదా సంబరం కావాలి కానీ బలహీనత కాకూడదు. ఆధిపత్య ధోరణికి అద్దం పట్టి వాదులాటలకు, కోట్లాటకు దారి తీయ కూడదు.

పండగలు, సంబరాలు, సంతోషాలు అన్నీ లోకా సమస్తాసుఖినోభవంతు అన్న సూక్తికి అద్దం పడతాయి.

అందరం కలిస్తేనే సమాజం. సమాజమే మన ఉనికి. దాన్ని కాపాడుకోవాలి. అందుకు పండగలు ఎంతగానో దోహదం చేస్తాయి. పండగల ప్రాశస్త్యం తెలుసుకుని మీ పిల్లలకి తెలియ జెప్పండి.

ఓం సర్వేషాం స్వస్తిర్భవతు - సర్వేషాం శాంతిర్భవతు

సర్వేషాం పూర్ణంభవతు - సర్వేషాం మంగళం భవతు

సర్వేసంతు సుఖినః - సర్వేసంతు నిరామయా

సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిద్దుఃఖ భాగ్యవేత్

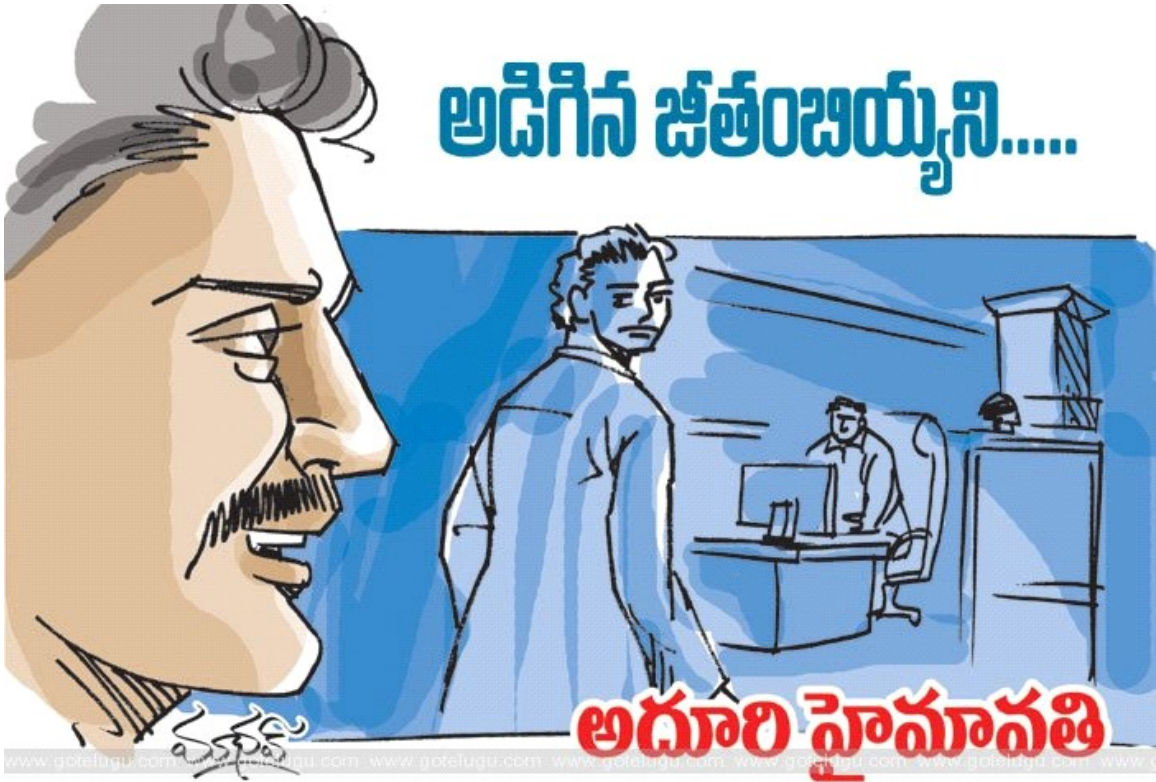
లోకాస్పమస్తాస్సుఖినో భవంతు సర్వేజనా స్సుఖినో భవంతు

సమస్తసన్మంగళాని భవంతు

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

మీ అందరూ కళకాలం పిల్లాపాపలతో, పాడి పంటలతో, ఆయురారోగ్యాలతో అష్టాష్టశ్చర్యాలతో విలసిల్లాలని కోరుకుంటున్నాను.

శుభం భూయాత్! అని నిష్క్రమించారు స్వామి చిన్మయానంద.

ఆఫీసులో చేరిన రోజే ఇంకా పూర్తిగా చార్జ్ తీసుకోనే లేదు, ఆఫీస్ ఇన్స్ పెక్షన్! పాత ఆఫీసరే అన్నీ చూప సాగాడు." దీనంత దురదృష్టపు ఆఫీస్ మరి లేదు సార్! ఒక్కరూ పని చేయరు. రాత్రిపది వరకూ సీట్లలో కూర్చునే ఉంటారు. ఒక్క ఫైలూ కదలదు. ఆఫీస్ సాఫ్ట్ లో తల వాచి పోయి డిప్రెషన్ మీద ట్రాన్స్ ఫర్ చేయించుకుని వెళ్తున్నాను. ఇలాంటి ఆఫీసుకు మీరు రావడం నిజంగా దురదృష్టం సుమండ్!" అన్నాడు పాత ఆఫీసరు ఆనంద రావ్.. ఇన్స్ పెక్షన్ చేసిన వారు అడ్డంగా ఏదేదో వాస్తేసి పోయారు. "ఐదేళ్ల బట్టి కాయితం ముందుకు కదలేదు. అందుకే మీకీ డిప్రెషన్, మీరు ఈ రోజే చేరుతున్నారు కదా! పది రోజుల్లో కొంతైనా పని పూర్తి చేసి హెడ్డాఫీసుకు తెండి "అని ఆజ్ఞ జారీ చేసి వెళ్ళారు. దిగాలు ముఖమేసుకుని నాకు చార్జి అప్పగించాడాయన." మీరు ఒక్క సంతకం ఇక్కడ ఉండ లేరు మాస్టర్! మీకు ఈ ఆఫీస్ పరిస్థితి తెలిక వచ్చినట్లున్నారు." అని కూడా అన్నాడు. ఆ రోజు మంచి రోజుని ఆఫీసులో జాయినయ్యాను.

ఎంతో కాలంగా ఎదురు చూస్తున్న ప్రెమోషన్! రాజకీయ శక్తులు మాయాజాలం చేసి నా ప్రెమోషన్ కు ఇనుప కంచె వేశారు. దాన్ని చేదించను నేను భగవంతుని మాత్రమే ఆశ్రయించాను. ఎందుకంటే ఆ దుష్టశక్తులను ఎదుర్కొనే శక్తి సామర్థ్యాలూ, పలుకుబడి నాకు లేవు. నాకు చేతనైనది నా పని ధర్మ బద్ధంగా, ఖచ్చితంగా చేయడం. అవి పడని దుష్టులు నాకు చేయ గలిగింది అదొక్కటే. నా కంటే జూనియర్లూ, అనర్హులూ నిచ్చిన మెట్లక్కి పోతుంటే నిస్సహాయంగా చూస్తూ భరిస్తూ, ఎన్నో రాత్రిలు, అశాంతిగా, నిద్రలేకుండా గడిపాను. చివరకు ఏ దేవుడు కరుణించాడో లేక ఆ శక్తులు నిర్విర్యమయ్యాయో నేను ఊహించని సమయంలో పదొన్నతి సమచారం అందింది. అందుకే ఏ మాత్రం ఆలస్యం చేయకుండా బయల్దేరి వచ్చి కార్యాలయంలో చేరాను. ఎందుకీలా ప్రెమోషన్ ఇచ్చారో కాస్తంత అర్థం కాసాగింది. నాకు ఇది పనివెంటే అనుకుని ఇచ్చినట్లున్నారు. నాకు ముందున్న ఆఫీసర్ ఆనంద రావ్.

నాకు చార్జి అప్పగిస్తూ "ంర్.. మదూ! మీకు ముఖ్యమైన కొన్ని విషయాలు చెప్పాల్సి ఉంది. ఇది సామాన్యమైన ఆఫీస్ కాదు. ఒక్కరూ బాధ్యతగా పని చేయరు. చేసినట్లే ఉంటారు కానీ పని పూర్తి కాదు, పై అధికారుల నుంచి చివాట్లన్నీ మనకే! చూశారుగా ఈ ఇన్ స్పెక్షన్ పెర్సన్స్ ఏం వాస్తే పోయారో! జేతాలు సాఫ్ట్ కూ, చీవాట్లూ మెమోలూ మనకూనూ. అందుకే వీళ్ళకు ప్రెమోషన్స్ నా బూటు కాళ్ళ క్రింద అణచి పెట్టి ఉంచాను ఐదేళ్ళుగా. మీరూ అలాగే చేయండి. ప్రెమోషన్ వస్తే ఇహ మాట వినరు. ముఖ్యంగా డ్యూవర్ 'డాబూ రావ్'కు, అది నేను వాడికి పెట్టుకున్న 'నిక్ నేం 'లేండి. వాడి అసలు పేరు రామా రావ్, వాడికి ప్రెమోషన్ వస్తే, వాడు ఆఫీస్ స్టేషనరీ ఇంచార్జి అవుతాడు. నిన్నూ నీ ఆఫీసునూ కూడా తీసేస్తాడు. జాగ్రత్త ఈ ఫైలంతా ప్రెమోషన్స్ కు సంబంధించినది. దీన్ని నీ స్వంత కస్టడీలోనే ఉంచుకో." అంటూ ఇంకా ఏవేవో జాగ్రత్తలు చెప్పాడు. అన్నిటికీ తల ఊచి చార్జి తీసుకుని, ఫేర్ వెల్ చేసి వచ్చాను. ఆయనకు ఎవ్వరూ ఓ కప్పు కాపీ కూడా ఇవ్వనందుకు ఆశ్చర్య మేసింది. ముందుగా ఆయన అణచి పెట్టమని చెప్పిన ప్రెమోషన్ ఫైల్ ఓపెన్ చేశాను. క్లర్కులకు సీనియర్ క్లర్కులుగా , సీనియర్లకు అకౌండాంటస్ గా , అకౌండాంటస్ కు మేనేజర్లుగా , జవాన్లకు అటెండెంట్ గా , అటెండెంట్ కు అర్హత మేరకు చాలా ప్రెమోషన్స్ కు అవకాశాలున్నాయి. పోస్టులూ ఖాళీగా ఉన్నట్లు ఫైల్లో చూపించి ఉంది. ఒక్కరూ వారికి ఉన్న అర్హతలనూ, తమకు రావాల్సిన ప్రెమోషన్లనూ ఇరవై, ముప్పై సార్లవరకూ అప్లికేషన్లు పెట్టుకుని ఉన్నారు.

అదంతా పేరు పేరునా ట్యాగ్స్ తో సపరేట్ చేసి, పెద్ద ఫైల్ గా ఉంది. ముఖ్యంగా రామారావు కు పదోన్నతి ఆపడం ఘోరం అనిపించింది. అతడికి కావల్సిన అర్హతలన్నీ ఉండటమే కాక , అతడిలో కంపీట్ చేయను మరెవ్వరూ లేరు ఆ పోస్ట్ కు. ఫైల్ బాగా ఒకటికి , నాలుగు మార్లు స్టడీ చేశాను. వెంటనే నా టేబుల్ మీద ఉన్న నా ఆఫీస్ కంప్యూటర్ లో టైప్ చేయ సాగాను. ఇంతలో ఇంటర్ కాం మోగింది." సర్ ! స్టాఫ్ తా మిమ్మల్ని మీట్ చేతమ అవసరాలు చెప్పుకోను వస్తారుట! సార్! పంపమన్నారా?" అంటూ నా సెక్రటరీ అడిగాడు."అర్థం గంట అయ్యాక రమ్మనండి." అని చెప్పి చక చకా టైప్ చేయసాగాను. పూర్తయ్యాక నా సెక్రటరీకి ఫైల్ మైల్ చేసి, ' పర్సనల్ గా, సీక్రెట్ గా, కాపీస్ తీసి నా సంతకాల కోసం తెమ్మన్నాను. అతడు ఫైల్ తీగానే , సంతకాలు చేసేసి నా రూం లోనే అందరికీ విడి విడి గా కవర్ లో పెట్టి పేర్లు వ్రాసి ఉంచమన్నాను. సెక్రటరీ పని పూర్తి చేస్తుండగా స్టాఫ్ తా వచ్చారు. అందరి చేతుల్లో అరీలు! " ఏమిటవి? " అని అడిగాను ఏమీ తెలినట్లు." సార్ ! మాకు పదోన్నతి ఐదేళ్ళాగా ఆగి పోయి ఉంది. మాకు ఉన్న అర్హతల మేరకు మాకు మీరు పదోన్నతులు కల్పిస్తారేమోని ..." అంటూ సీనియర్ మేనేజర్ మాట్లాడారు అందరి తరపునా."ముందుగా ఈ కవర్ లు తీసుకుని తర్వాత ఇంకేమైనా చెప్పాల్సి ఉంటే చెప్పండి " చాలా సీరియస్ గా చెప్పాను. అంతా భయ భయంగా సెక్రటరీ అందించిన కవర్లు పేరు పేరునా తీసుకుని విప్పి చదివి ఆనంద భరితులై, దాన్ని ఆపుకోలేక అంతా ఒకే మారు నన్ను చుట్టుముట్టి కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా షేక్ హ్యాండ్స్ ఇవ్వ సాగారు." సార్ ! మీరెంత మంచి వారండి! - “ అడక్ కండానే మీలా మాకెవ్వరూ పదోన్నతులు కల్పించ లేదండి! - “ “కృతజ్ఞతలు సార్!” - “ నమస్కారాలు సార్!” అంటూ ఎవరికి తోచిన విధంగా వారు చెప్ప సాగారు. రామారావు ముందుకొచ్చి రెండు చేతులూ జోడించి "ఆ శ్రీరామ చంద్ర ప్రభువు మీకు అంతా మంచే చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను సార్! నాకు పదోన్నతి ఇచ్చినా మీరున్నంత వరకూ మీ కారునేనే డ్యూటీ చెస్తాను సార్! ప్లీజ్ అంగీకరించండి" అన్నాడు పట్టలేని ఆనందంతో. ఎందుకో వారినంతా చూసి చాలా నాకు ఉద్వేగం కలిగింది.

నేనూ ప్రైవేటు కోసం చకోరం లా కాచుక్కార్లున్న సంఘటనలు గుర్తొచ్చాయి. “ మీరు నన్నింటగా పొగడాల్సిన పని లేదు. మీకు న్యాయంగా రావాల్సిన పదోన్నతులు ఏదో కారణంగా ఆగి పోయాయి. ఇప్పుడు గత ఐదేళ్ళ నుంచే మీ స్కేల్స్ మారేలాగా మీకంతా అప్పటి నుంచే జీతాలు పెరిగే లాగా , అరియర్స్ అంతా కూడా ఇస్తున్నాను. ఐతే ఆగిపోయిన పనులన్నీ ఒక్క పది రోజుల్లో చక్క బెట్టండి. అదే మీరు నాకు చేసే ప్రత్యుపకారం." అన్నాను. అంతా తలలూచి " తప్పక చేస్తాం సార్!" అంటూ వెళ్ళి పోయారు. వెంటనే ఆఫీస్ లో కలకలం , పాత ఫైల్స్ అన్నీ బీరువాల్లోచీ టేబుల్స్ మీదికి దూకాయి. అంతా ఎవరి బీరువాలు, టేబుల్స్ వారు దుమ్ము దులుపుకున్నారు , పరస్పరం సంప్రదించుకుని అతి వేగంగా డాక్యుంటేబుల్స్ మీంచి కదిల సాగాయి.

రాత్రి ప్రదైనా మహిళలతో సహా కూర్చుండి పోయారు అలాగే. నేను నా ఛాంబర్ లోంచి బయటికి వచ్చి "వాట్! మీరింకా ఉన్నారా! పదైంది. ఇళ్ళకెళ్ళండి, ఇంట్లో వారు కంగారు పడతారు. రేపు చేసుకో వచ్చును." అన్నాను. "సార్ ! మీరొక్కరే ఇలా మా ఈ ఆఫీసు జీవితంలో ఇళ్ళకెళ్ళమన్న వారు, రాత్రి ప్రదైనా మమ్మల్ని ఇళ్ళకు పోనిచ్చిన వారు లేరు సార్! " అంటూ అంతా ముక్తకంఠంతో అన్నారు." గతం గతం. అంతా వెళ్ళి రేపు పని ప్రారంభించండి పది రోజుల్లో

కనీసం సగం పూర్తిచేస్తే చాలు." అని చెప్పాను. సంవత్సరాల నుంచి ఆగి పోయిన పనులు ఒక్కోటి తెమల సాగాయి. పది రోజుల్లో అప్ టు డేట్ గా అన్ని శాఖల పనులూ పూర్తై హడాఫీసుకు ఫైల్స్ తీసుకుని వెళ్తుండగా, రామా రావ్ హుషారుగా కారు నడప సాగాడు. "రామా రావ్ ! నీకు ప్రైవేట్ వచ్చినా ఇలా ఇంకా నా కారు డ్రైవ్ చేయడమేం బావో లేదోయ్!" అన్నాను. "సార్ ! మీరు నా జన్మ నిలిపిన దేవుడు సార్! మీరిచ్చిన పదోన్నతితో, వచ్చిన అరియర్సుతో నా అప్పులన్నీ తీర్చుకుని, నా చెల్లెలు పెళ్ళి చేయబోతున్నను సార్! మా అమ్మకు కంటి ఆపరేషన్ మూడేళ్ళుగా పోస్ట్ పోన్ చేస్తున్నాను సార్! మా నాన్నకు ఫైల్స్ సార్! ఆయన బాధ చూడ లేము సార్, ఆపరేషన్ కు డబ్బు లేక జరుపు కొస్తున్నాను సార్! జన్మనిచ్చిన అమ్మా నాన్నలకు వద్ద్యం చేయించే స్వామత లేక వ్యర్థ జీవిగా ఉండి పోయాను సార్! మీరు మా హాలిట అపర శ్రీరామ చంద్రప్రభువే సార్! మీరి ఆఫీసులో ఉన్నంత కాలం నేనే మీ కారు లోలుతూ , నా స్నేహనరీ ఇంచార్జి పని కూడా చేసుకుంటాను సార్!" అన్నాడు కృతజ్ఞత నిండిన నిశ్చల కంఠంతో. ఆఫీస్ స్టాఫ్ ఉత్సాహం, ఆనందం చూసి నాకు చాలా తృప్తి కలిగింది. ఐదేళ్ళ నుంచి ఉన్న పెండింగ్ వర్క్ పదే పది రోజుల్లో పూర్తి చేసినా పరువు కాపాడారు. నాకు సుమతీ శతక పద్యం గుర్తొచ్చింది. 'అడిగిన జితం బియ్యని మిడి మేలపు దొరను కొల్పి.

“ఏవండీ! శుభవార్త” ఇంట్లోకి అడుగుపెడుతుంటే ఎదురొచ్చి మరీ నా శ్రీమతి గుమ్మంలోనే పలకరించింది.

“ఇంతకీ ఏమిటంట? ఆ శుభవార్త” అడిగా

“ఇంట్లో పనిచేయడానికి పనిమనిషి కుదిరిందండీ” అదీ ఆ శుభవార్త

*** ***** *** ***** ***** ***** ***** ***** ***** *** *** ***

సుమారు నెల రోజులయింది మేము ఇల్లుమారి.ఈ ఇంట్లోకి వచ్చిన మొదటి రోజు నుంచీ ప్రయత్నిస్తూనే ఉంది నా శ్రీమతి ఇంట్లో పనికి పనిమనిషి కోసం. ఎట్టకేలకు పని మనిషి కుదిరిందన్నమాట. అందుకే నా శ్రీమతికి ఆ సంతోషం.

*** ***** *** ***** ***** ***** ***** ***** ***** *** *** ***

మా పెళ్ళి అయి కాపురం పెట్టిన దగ్గర నుంచి ఇప్పటి వరకు ఇంచుమించు పది, పన్నెండు మంది పని మనుషులు మారి ఉంటారు. పట్టుమని పది కాలాల పాటు పని చేసిన పని మనిషి లేదు. పోనీ పెట్టు పోలలో నా శ్రీమతి ఏమయినా లోటు చేస్తుందా అంటే అదీ లేదు, అడపా తడపా ఎంతో కొంత అదనంగా సాయం చేస్తూనే ఉంటుంది. అందుకే నాకు పని మనుషులపై ఒక విధమైన దురభిప్రాయం ఏర్పడిపోయింది. అలా ఆలోచిస్తూ వర్తమానం లోకి వచ్చి ఇంతకీ పని మనిషి విషయాలు ఏంటో చెప్పు అన్నా శ్రీమతిలో.

*** ***** *** ***** ***** ***** ***** ***** ***** *** *** ***

“వయసు డెబ్బై, డెబ్బై అయిదేళ్ళ వరకు ఉంటాయండి. బక్క పలుచగా ఉంది. పెద్దావిడే. రోజూ అంట్లు లోమడానికి, గదులు తుడవడానికి నెలకు వెయ్యి రూపాయలకు ఒప్పుకొంది. మనలో కలుపుకొని ఆరు ఇళ్ళల్లోపని చేస్తుందంట” చెప్పుకొంటూ పోయింది.

“అయితే ఈవిడా కొన్ని రోజులే అన్నమాట” మనసులోనే అనుకొన్నా

*** ***** *** ***** ***** ***** ***** ***** ***** *** *** ***

మరునాడు ఆఫీసుకు బయలుదేరబోతుంటే తలుపు చప్పుడు అయితే మా ఆవిడ తలుపు తీసి “రా! మామ్మ రా!

అంటూ లోపలికి పిలిచి నాతో “తనేనండీ! మన యింట్లోపని చేయడానికి కుదిరిన పనావిడ” అని చెప్పింది. చూడటానికి చురుకుగానే ఉంది గానీ బాగా సన్నగా, కర్ర పుల్లలా ఉంది. పైగా ఆరు ఇళ్ళల్లో చేయాలి అని గుర్తుకొచ్చే సరికి నేను మనసులో అనుకున్న మాట నిజమే అయ్యేలా ఉందనుకున్నాను. అంతేకాక త్వరలోనే ఇంకొక పని మనిషిని చూసుకోవల్సిందే అనుకున్నాను.

*** ***** *** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** *****

ఆఫీసు నుంచి ఇంటికి రాగానే నా “యిల్లాలు” కొత్తపనిమనిషి “మామ్మ” గురించి ఒకటి కబుర్లు “ఎంత బాగా చేసిందనుకున్నారు, అంటు ఎంత శుభ్రంగా అోమిందనుకున్నారు, అన్ని గదులు ఎంత శుభ్రంగా తుడిచి తడి గుడ్డ వేసిందనుకున్నారు” అంటూ ఆనందంలో ఉక్కిరి బిక్కిరి అవుతూ చెప్పుకోంటూ పోయింది.

“వచ్చిన కొత్తలో అలాగే చేస్తారు, నాలుగోజులు పోనీయ్ తర్వాత తెలుస్తుంది వాళ్ళ పనితీరు. ఆదరా బాదరా గా చేసి వెళ్ళి పోతారు. అందులోకి ఆరు ఇళ్ళల్లోపని కుదుర్చుకొంది అంటున్నావు, నీకు రోజూ వచ్చేస్తాడనుకుంటున్నావా! నెలలో ఎన్ని రోజులు పని ఎగ్గొడుతుందో చూస్తా! అంతే కాదు వాళ్ళకి నీవిచ్చే జీతం మీద ప్రేమ గానీ, నీ మీద కాదు, నీ ఇంటి మీద కాదు” అంటూ పని మనుషుల మీద నాకున్న భావాలన్నింటినీ వెళ్ళ గ్రక్కాను.

*** ***** *** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** ***** *****

మనిషి రూపు, వాళ్ళ కుండే ఆర్థిక స్థితిని చూసి వాళ్ళ వ్యక్తిత్వాన్ని తక్కువగా అంచనా వేయడం ఎంత పొరపాటో ఆ రోజే మొట్టమొదటి సారిగా తెలిసిచ్చింది. ఆ రోజు సాయంత్రం కిరాణా సరుకులు తేవడానికి వెళ్తూ హేంగర్ కి తగిలింపిన షర్టు వేసుకొని జేబులో పెట్టిన అయిదు వందల రూపాయల కాగితాన్ని వెతికితే కన్పించలేదు. ఎవరో పేరంటానికి పిలిచారని మా ఆవిడ బయటకు వెళ్ళింది. తనే తీసి ఉంటే కచ్చితంగా చెప్పతుంది కదా! సరే, ముందు కిరాణా సరుకులు ఆవసరం కదా అని వేరే డబ్బులు తీసుకొని వెళ్తూ.. షర్టులో పెట్టిన అయిదు వందల కాగితం ఏమై ఉంటుందబ్బా అని ఆలోచిస్తుంటే పొద్దున్న ఆ గది ఊడ్చిన “మామ్మ” గుర్తొచ్చింది. తుడుస్తుంటే ఎవరో పిలిస్తే బయటకు రావడం కూడా గుర్తుంది. ఇంకేముంది తనే తీసుండాలి, ఇంక ఎవరు తీసినా చెప్పారు కదా! అలా అనుకుంటూనే సరుకులు కొనుక్కొని ఇంటి దారి పట్టాను.

ఇంటి లోకి అడుగు పెట్టగానే మా అబ్బాయి ఎదురొచ్చి “చెప్పటం మరిచి పోయా డాడీ! పొద్దున్న కాలేజికి వెళుతూ

అర్జునుడుగా రికార్డ్ కోసుకోవడానికి మీ షర్ట్ జేబులో అయిదు వందల కాగితాన్ని పట్టుకొన్నా! అంటే మనస్సు చివుక్కుమంది. ఎంత తప్పుగా ఆలోచించానా అని.

మామ్మ పట్ల నేను ఏర్పరచుకొన్న అభిప్రాయాలన్నీ పూర్తిగా తప్పేనని ఆతి కొద్దికాలం లోనే తెలిసొచ్చాయి.

*** ***** *** **** ***** ***** ***** ***** ***** ***** **

ఈ మధ్యనే జరిగిన సంఘటన మామ్మ నుంచి పాఠమే కాక గుణ పాఠాన్ని నేర్పింది.

*** *****

ఇక ఈ రోజు జరిగిన సంఘటన అయితే మామ్మ వ్యక్తిత్వానికి పరాకాష్ఠలాంటిదే.

“అర్జంటుగా హాస్పిటల్ కి రారా!మీ అన్నయ్యకి ఏక్సిడెంట్ అయ్యింది” ఈ ఊర్లోనే మా అన్నయ్య దగ్గర ఉన్న అమ్మ నుంచి ఫోన్. పరుగు పరుగున హాస్పిటల్ కి వెళ్ళటం జరిగింది. ”అన్నయ్యకి రక్తం చాలా పోయింది. అర్జంటుగా రక్తం ఎక్కించాలి అంటున్నారు డాక్టర్లు” అని చెప్పింది అమ్మ.

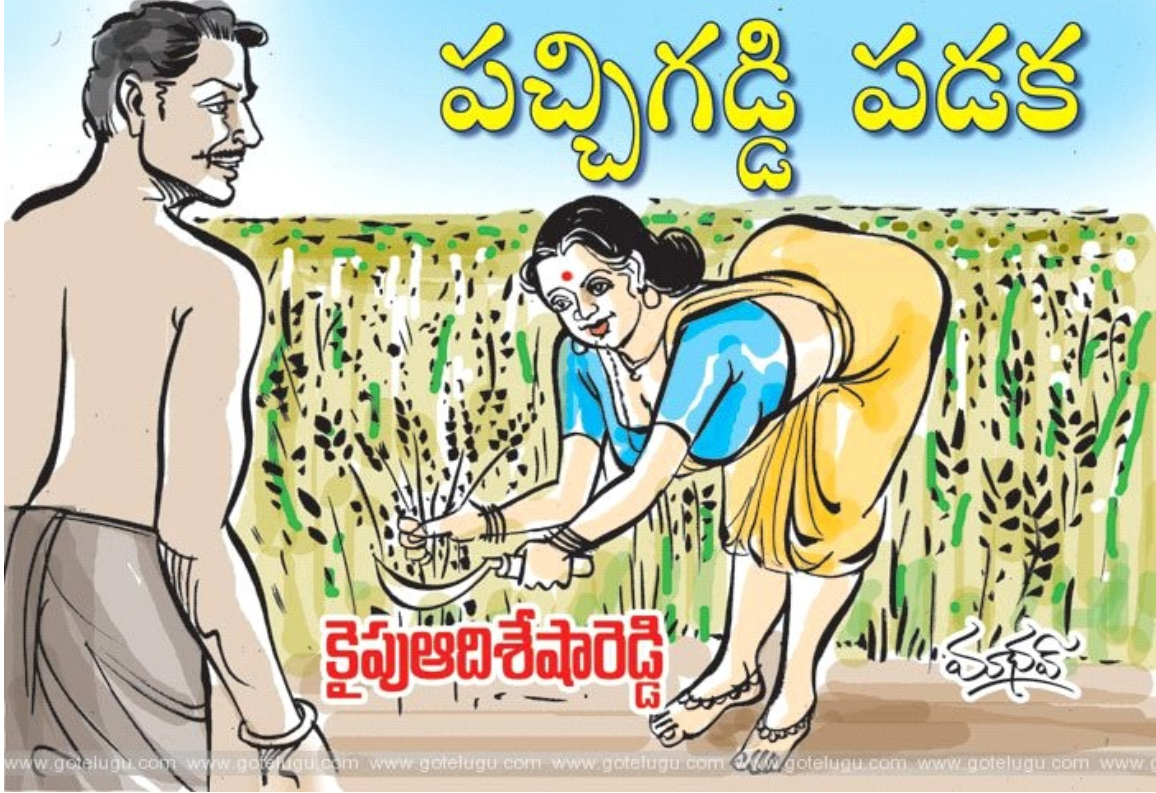
అన్నయ్య బ్లడ్ గ్రూప్, మా అబ్బాయి బ్లడ్ గ్రూప్ ఒక్కటే అందుకే వెంటనే ఇంటికి వచ్చాను. మా ఆవిడకి విషయం అంతా చెప్పాను. “రేపే వాడికి పరీక్ష, ఇప్పుడు బ్లడ్ యిస్తేఎలా” అంది. ఏం చేయాలో తోచక అలా కూలబడి పోయా. అక్కడే ఉండి గది తుడుస్తున్న మామ్మ ”బాబు గారూ! పోనీ బయట ఎక్కడైనా ప్లయత్నించండి” అంటూ ఒక ఉచిత సలహా పారేసి ఇంటికెళ్ళిపోయింది..న్నేహితులు యిళ్ళకి ఫోన్ చేసి కనుక్కుంటున్నాను వాళ్ళ ఎవరి బ్లడ్ అయినా సరిపోతుందేమోనని. అలా గంట గడిచి పోయింది. ఈ లోపు అమ్మ దగ్గరినుంచి ఫోన్ “చాలా సంతోషంరా బాబూ! నీవు చెప్పావంట కదా! మీ పని మనిషి వాళ్ళ నలుగురి అబ్బాయిలను హాస్పిటల్ కి పంపించింది. వాళ్ళల్లో చిన్నబ్బాయి బ్లడ్ గ్రూప్ సరిపోయింది. ఆ అబ్బాయి రక్తం ఇస్తున్నాడు. ఆ అబ్బాయి రక్తం ఇవ్వకపోతే మన అన్నయ్య మనకు లేనట్లేరా” అంటుంటే నా కళ్ళ వెంబడి కన్నీళ్ళు ధారాపాతంగా వర్షిస్తున్నాయి. సిగ్గుతో తల దించుకొన్నాను. ఆ క్షణమే ఒక నిర్ణయానికొచ్చా. కనీసం ఇప్పుడైనా మామ్మ యింటికెళ్ళి మామ్మకు కృతజ్ఞత చెప్పాలి అని మామ్మ గుడిసె కేసి వడివడిగా అడుగులేసుకుంటూ వెళ్ళా.

*** ***** *** ***** ***** ***** ***** ***** ***** *****

మామ్మ ఇంటి ముందు చాలా హడావిడిగా ఉన్నారు. కొందరు కుర్రాళ్ళు పాడే కడుతున్నారు. ఈ లోపు ఎవరినో కుర్చిలో కుర్చోబెట్టి తల మీద నుంచి నీళ్ళు పోస్తున్నారు. తీరా చూస్తే ఆమె ఎవరో కాదు మామ్మే!. నా గుండె ఒక్క క్షణం ఆగి కొట్టుకోవడం మొదలయింది. తనివి తీరని బాధ గుండెని పిండేస్తుంది. అసంకల్పితంగా నా కళ్ళ వెంబడి కన్నీళ్ళు జారిపోతున్నాయి. మామ్మ ని పాడే మీదకు తీసుకొచ్చి పడుకోబెట్టారు. ఎవరో అంటున్నారు. “మామ్మ వాళ్ళ చిన్నబ్బాయి హాస్పిటల్ లో ఎవరికో రక్తం ఇవ్వడానికి వెళ్ళాడంట.

ఇంకా రాలేదు. వాడు రావాలి కదా వాళ్ళమ్మ చితికి నిప్పు పెట్టడానికి. అంతే ఒక క్షణం ఆలస్యం చెయ్యలేదు. “ఆ చితికి నేను నిప్పంటిస్తా!” అన్నా. మిగతా కొడుకులు, బంధువులు “వద్దు బాబూ! మీరెందుకు” అంటున్నారు. “లేదు, నేను దానికి అర్హుడనే ఎందుకంటే మామ్మ చిన్నబ్బాయి యిస్తున్న రక్తం ఎవరికో కాదు నా అన్నయ్యకే అంటే నా అన్నయ్య

ఒంటోమామ్మ చిన్నబ్బాయి రక్తమే పువహిస్తుంది అందుకే మామ్మ నాక్కూడా అమ్మే. పదండి అన్నా. ఆ విధంగానైనా మామ్మ ఋణాన్ని కొంతైనా తీర్చుకొనే అవకాశం వస్తుందని.

రేగడి చేను డొంక వైపున అలికిడి కావడంతో తలెత్తి చూశాడు కాశి.

కంప గేటు లొలగించుకొని చక చక నడచి వస్తోంది రత్నాలు.

‘అమ్మో దీని సిగ తరగ వచ్చేస్తోంది. యిక నా పని అయినట్లే.’ అనుకుంటూ రత్నాలును చూడనట్లుగానే

తలొంచుకొని పనిలో పడి పోయాడు. కాలి పట్టీలు చప్పుడు చేసుకుంటూ, చేను గట్టుమీద నడచుకుంటూ

తనని దాటి పోతున్న రత్నాలును వెనక వైపు నుండి ఓరగా చూశాడు. సన్నటి నడుము,

కాస్తరంగు తక్కువే అయినా కత్తిలా వుంది. వెనక నుండి కాశి తనను చూస్తూటాడని తెలుసేమో.. నడుము మరింతగా వూపుతూ..

వయ్యారంగా నడుస్తోంది రత్తాలు. చూస్తున్న కాశికి గుండె లయ తప్పుతోంది. పైచేను దగ్గర నిలబడి

వార కంట వెనక్కి చూసి, జీరాడే చీర కుచ్చిళ్ళు పైకెత్తి. బొడ్డుదగ్గర దోపింది. వంగి కొడవలిలో పచ్చిగడ్డి కోయసాగింది. “ పచ్చి గడ్డికోసేటి పడచు పిల్లోయ్ .. నీ పైట కొంగు జారిందే గడుసు పిల్లా..! ” హుషారుగా పాడుతూ..మెల్లగా తలెత్తి

రత్తాలు వంక చూశాడు కాశి. వంచిన తలెత్తకుండా పర పరా గడ్డికోస్తుదామె.

తన పాటకు ఆవిడ స్పందించక పోయే సరికి .. ‘ యిదేదో మా అందగత్తెమాదిరి పేద్ద పోజు..’ అనుకుంటూ మట్టి పెళ్ళలు నలగ్గట్టి మడవ మార్చుతూ అనుకొన్నాడు. కాసేపు యెవరి పనిలో వారు నిమగ్నమైపోయారు. గడ్డికోయడం పూర్తయ్యాక

తాళ్ళలో మోపు కట్టింది. అటూ యిటూ చూసి.. “ బావా ఓ కాశి బావా ..! ఓ మారు యిటొచ్చి గడ్డిమోపు నెత్తికత్తవా .. ! అవతల యెండెక్కి పోతావుంది.

యింటికెళ్ళి కూడా కూరా వండాలి..”అంటూ కేకేసింది రత్తాలు చేతిలో పార పక్కనేసి రత్తాలు వైపు నడవ సాగాడు. ఒంటి మీద లుంగీ తప్ప మరొకటి లేదు.చొక్కా లేని అతని చాతీ మీద కండరాలు చేవ పట్టినట్లు మిస మిస లాడుతున్నాయి.

తన వైపే వస్తున్న కాశిని తదేకంగా చూస్తూన్న రత్తాలు గుండెల్లోగుబులెక్కింది. నడుస్తూనే రత్తాలునోకంట గమనిస్తున్నాడు కాశి.

మోకాలి దాకా ఎగ కట్టిన చీర వల్లబలిసిన నల్లటి పిక్కలు కొట్టొచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నాయి.

నల్లటి కాళ్ళకు తెల్లగా మెరిసి పోతున్న వెండి పట్టీలు.

బలమైన యెద శిఖరాలు, పై బరువులు మోయ లేనంత సన్నగా నడుము. అప్పటి దాకా గడ్డికోయడం వల్ల ముఖం మీద,

మెడ మీద ముత్యాలామెరుస్తూక్రిందికి జారి పోతున్న స్వేద బిందువులు.

“ కానీ తొరగా ..” అంటూ మోపు యెత్తడానికి వంగాడు.

“ తొక్కుడు లడ్డూలాంటి పిల్ల, మిట్ట మద్దేనం ఒంటరిగా మోపెత్తమని పిలిస్తే.. అలా తొందరేంటి బా..వా..!”

యెకసెక్కంగా అంటూ తానూ వంగింది మోపును పైకి లేపడానికి. అలా వంగగానే ఆమె పైటకొంగు జారిపోయింది.

బరువైన గుండె గిరులు తన్నుకొచ్చి పూగిస లాడటం కాశి కంట పడింది. అతని ఒళ్ళు జలదరించింది.

“ యిందాకేంటి బావా... పాట పాడావు. యిదిగో నీ గుండె యిక్కడ చిక్కుక పోయిందేమో చూడు ..”

ముని పంటితో క్రింది పెదాన్ని నొక్కుతూ, ఎద లోయను క్రీగంట చూపుతూ అంది.

ఒసేయ్ రత్తాలూ.. యిదేనే నీతో వచ్చిన యిబ్బంది. ఒకదాని కోసం పిలుస్తావ్..యేదేదో వాగుతావ్.

నన్ను రెచ్చ గొట్టకు. నేనసలే మంచోణ్ణికాదు ..”

“ఓ యబ్బో మా చెడ్డోడు.. యిరగ దీసి పోగులు పెడతాడు..” బుంగ మూతిని అటూ యిటు ఆడించి..

నాలుక బయట పెట్టింది వెక్కిరింతగా. .! “యేటి వాగుతున్నావ్ ..! నన్ను చూస్తే నీకెలా వుందే...నాయాల్ని..

నాతో పెట్టుకోకు. మిట్ట మద్దెనం దద్దోజనం తినిపిస్తా..యేవనుకున్నావో ..” అంటూ యెత్తబోతున్న గడ్డిమోపును వదిలేసి రెండు చేతుల్తో రతాల్లు భుజాల పట్టుకొని వెనక్కి లోశాడు.

ఆ పూపుకు నిల దొక్కుకో లేక వెనక్కి వెల్లికిలా పడి పోయింది రతాల్లు. ఉలిక్కి పడి పైకి

లేవ బోయిన రతాల్లును అలాగే అదిమి పెట్టాడు. వదిలించుకోవడానికి చేసిన ప్రయత్నాలు ఫలించక పోవడంతో .. “ యిదేంటి బావా.. యేదో సరదాగా అంటే.. పులిలా పైన పడావ్..!” అంది. యిద్దరి పెనుగులాటలో గడ్డిమోపు కట్లు పూడాయి. గడ్డంతా చెల్లాచెదర్చే.. మెత్తటి పడకగా మారి పోయింది.

“ నా మానాన నేను పని చేసుకుంటూంటే .. పిలిచి ఉడికించావ్.. అనుభవించు..” అంటూ ఆమె గింజుకుంటూన్నా పట్టించుకోక . . తన కాళ్ళతో గట్టిగా అదిమి, రెండు చేతులతో దగ్గరకు లాక్కున్నాడు. రతాల్లో బెట్టు సడలి..

వద్దు వద్దంటూనే .. అతని కౌగిట్లో నలిగి పోసాగింది.

హాయిగా .. ఆనందపు టంచులలోకి లాగి, మత్తెక్కిస్తున్న అతని చర్యను యే మాత్రం పులి ఘటించ లేదు.

ఆమె యిచ్చిన చొరవతో విజృంభించాడు. బుస కొట్టేసర్పాల్లా.. యిద్దరూ ఆ పచ్చి గడ్డినే

శృంగార సమర వేదికగా మార్చుకున్నారు.

అలసి పోయిన తనువులు తృప్తిగా పచ్చి గడ్డి పడక మీద వాలి పోయాయి.

“నాతో పెట్టుకోకు...” మీసం మెలేస్తూ ఆమె వంక గర్వంగా చూశాడు కాశి. లేచి చెదరిన వలువలు,

కురులు సరి చేసుకుంది. ఈ లోగా గడ్డి మోపును సరి చేసి ఆమె నెత్తికెత్తాడు కాశి.

తల మీద పచ్చి గడ్డి మోపుతో వయ్యారంగా నడిచి పోతున్న రత్నాలును వెనక వైపు నుండి తృప్తిగా చూస్తూ...”

నాయాల్ని కసురున్న గొడ్డే..” అనుకున్నాడు మనసులో కాశి. పిండార బోసినట్లుంది.

పూరు పూరంతా నిద్రలోకి జారుకో బోతుంది. ఆవిడ మాత్రం ఇంటినక మల్లెపందిరి పక్కన మంచం మీద నిద్రరాక అటూ యిటూ దొర్లుతూ వుంది. విర బూసిన మల్లెల సువాసనలు నాసికా రంధ్రాలను స్పృశిస్తూ మత్తెక్కిస్తున్నాయి.

భర్తరావడం గమనించి అతన్ని ఆట పట్టిచాలని ..అటు తిరిగి నిద్రపోతున్నట్లు గుర్తు పెట్ట సాగింది.

మంచం దగ్గరకు వచ్చి నిల్చొన్నాడతను. సన్నటి నవ్వు అతని పెదాలపై కదిలింది.

మెల్లగా వంగి ఆమె పెదాలపై సున్నితంగా ముద్దెచ్చి , “నాకు తెలుసు లేవే దొంగ నిద్రని..” అన్నాడు.

“అయ్య గారికి వీధిలో పెత్తనాలు అయితే గాని నేను గుర్తుకు రాను..” లేచి కూర్చుంటూ అందామె.

తెల్లని వెన్నెల, చల్లటి గాలి, మల్లెల వాసన మరులు గొల్పుతుంటే ..“ రత్నాలూ ..!” అని మత్తుగా పిలుస్తూ

పడక మీదికి చేరాడు కాశీ. “వెన్నెల్లో ఇరగ దీస్తావేటి..” అంది రత్నాలు కిలకిల నవ్వుతూ.

“యిరగ దీసే మగాడికి వెన్నెల్లైనా ... ఎండైనా ఒకటేనే పిచ్చి మొకమా ..” అన్నాడు కాశీ.

“బావా.. మద్దెనపు పచ్చిగడ్డి నీను బలేగుంది కదా..” నవ్వుతూ అడిగింది.

“నీకు బాగా నచ్చిందా .. అంతగా కావాలంటే... రేపెళ్ళి మళ్ళీ ఓ మారు ఆ సీన్ తిరగేద్దాంలే..

యిప్పటికిలా సర్దుకుపో..” అంటూ ఆమె లోని అందాలను ఆక్రమించుకోడానికి సిద్ధమయ్యాడు.

తనేం తక్కువ కాదన్నట్లు ఆమె కూడా ఎదురు దాడికి దిగింది. ఆ వేడుక చూడానికి వెన్నెల, మల్లెలు పోటీ పడ్డాయి.

అహో....లలిత రాగం...యెంత లోతైన రాగమో! హిరణ్మయిం లక్ష్మీం...ముత్తస్వామి దీక్షితర్ లక్ష్మీ అమ్మవారిమీద వ్రాయటం, దాన్ని లలిత రాగంలో కూర్చటం.. బంగారానికి తావి అద్దటమే.....చాలా తాదాత్మ్యంలో అనంద బాష్పాలు కళ్ళల్లో సుళుళు తిరుగుతుండగా వింటూంది నీరజ మిద్దెమీద..

'ఓయ్..ఇదిగో నిన్నే..నీరూ..పక్కంటి భాగ్యలక్ష్మిగారొచ్చారు నీకోసం'...కిందినుండి సంతోష్ పిలుపు...

నీరజ పాటలో మునిగిపోయి ఉంది. అస్సలు కదలటమే లేదు.

వాళ్ళుది డ్యూప్లెక్స్ ఇల్లు. మెట్లమీదుగా మిద్దెమీదికి వెళ్ళి మలుపులో గోడకు 3/6 కోలతలతో ఓ పెద్ద అద్దం అమర్చుకున్నారు. కింద హాల్లోంచి చూస్తే పైన కంపూటర్ దగ్గర కూర్చున్న వాళ్ళు స్పష్టంగా కనిపిస్తారు. అద్దం పెట్టినప్పుడు, సంతోష్ నీరజను చాలా కోప్పడ్డాడు..ఇంత అద్దం ఇక్కడెందుకని..నీరజ పట్టిన పట్టువదల్లేదు. అ తరువాతే దాని ఉపయోగం తెలిసొచ్చేసరికి, సంతోష్ కూడా సమాధాన పడిపోయాడు. అమ్మాయి అమెరికాలో చదువూ, అబ్బాయి ఆష్ట్రేలియాలో వుద్యోగమూ..తామిద్దరూ, రిటైర్మెంటుకు కాస్త దగ్గరగా వున్నారు. ఫ్లాట్ అంటే బోర్ కొట్టి ఇటీవలే సొంత ఇల్లు కట్టుకుని వాళ్ళొచ్చారొక్కడికి! వున్న పిల్లలిద్దరూ అమెరికా, ఆష్ట్రేలియాలో సెటిల్ అయ్యారు. ఇప్పుడిక వీళ్ళిద్దరూ.. జీవితం చాలా తీరికగా మూడు ఫోన్లూ ఆరు స్కైప్ లతో హడావిడిగా సాగుతోంది. నీరజకు కర్ణాటక సంగీతం ప్రాణం. సంతోష్ కు టీ వీ ప్రాణం. తీరిక దొరికినప్పుడంతా, కంప్యూటర్లోనూ, టీ వీ లోనూ, యెవరి అభిరుచుల్లోవాళ్ళు కూరుకుపోతుంటారు. ఇప్పుడు సంతోష్ కింద టీ వీ ముందూ-నీరజ మిద్దెమీద కంప్యూటర్ ముందూ!

సంతోష్ భాగ్యలక్ష్మిని కూర్చోమ్మని మర్యాదగా చెప్పి, వైకోచ్చేశాడు-నీరజను కిందికి పంపటానికి.. మొత్తానికి నీరజ కిందికొచ్చి, భాగ్యలక్ష్మిని చిరునవ్వుతో పలుకరించింది బాగున్నారా అంటూ.. ఆఆ...మీరు బాగున్నారా? ఆఆ..యేముంది. వేళకు తినటం ..పడుకోవటం..పిల్లలతో మాట్లాడటం..ఇంతేగా మీకైనా? అంతేకదండి మరి..మా సంగతి అంతేకదా..ఒకడు సింగపూర్..ఇంకోడు అబుదబీ .అన్నట్లు మా ఇంట్లో రేపాదివారం పూజండి..మీరూ మీవారూ తప్పక రవాలి మా ఇంట్లో భోజనానికి.. తప్పకుండా..మరి పొద్దున నాపూజ అదీ అయ్యేసరికే 12.30 దాటుతుంది..మేమొచ్చేసరికి 1 అవుతుందేమో మరి..

యేం ఫరవాలేదు.అసలు వుదయం తొమ్మిదికే పూజైపోతుంది..మీ ఇష్టం యెప్పుడైనా రావచ్చు..

ఐతే సరేలండి ..

వస్తానండీ..ఇంకా పిలుపులున్నాయి..

అఆ..ఇదిగో బొట్టుపెడతానుందండి మరి..

నీరజ బొట్టు రెండు కమలాలు భాగ్యలక్ష్మి చేతిలో పెట్టినవ్వుతూ వీడ్కోలు పలికింది..

భాగ్యలక్ష్మి అటు వెళ్ళగానే, నీరజ 'యేమండీ'..అంటూ కేకేసింది అద్దం గుండా పైకి చూస్తూ..

'అఆ..యేంటి?' సంతోష్ పైనుంచే అడిగాడు.

'అదేనండీ..భాగ్యలక్ష్మిగారు వాళ్ళింటికి భోజనానికి పిలిచి వెళ్ళారు మళ్ళీ'..

'మళ్ళీనా? అమ్మా ..నీకిష్టమైతే వెళ్ళు. నేను రానంటే రాను'..

'అబ్బా..బాగుండదండీ..ఇరుగూ పొరుగూ పిలిస్తే అలా వంకలు పెడితే యెట్లా?'

' అఆ..బాగుందిలే.. ఆ స్పెషల్ లంచ్ నే చేయలేనుగానీ..నీవెళ్ళవోయ్..'

నీరజ నిటూర్చింది బరువుగా! నిజమే మరి...ఇటీవలే కొత్తగా కొనుక్కున్న యీ ఇంటోక్సీ వచ్చారు వాళ్ళు.
వచ్చిరాగానే, ఇరుగూ పొరుగూతో అప్పుడప్పుడూ పలకరించటాలూ, రెండుమూడు పండుగలకు పేరంటాలకు పిలవాటాలూ, పరిచయాలు బాగానే యేర్పడ్డాయి. ఆ క్రమంలో, పక్కనే ఉండే యీ భాగ్యలక్ష్మితో దోస్తీబాగానే కుదిరింది. పోయిన నెల్లో ఆవిడేదో వాళ్ళింటో ప్రత్యేక నోమని దంపతి భోజనాలకు పిలిచింది. అప్పుడూ 'ఇలాగే 12.30 అవుతుందంది నీరజ. పరవాలేదంది పక్కింటావిడ. సరే..ఇద్దరూ వెళ్ళారు..తీరా భోజనాలకు కూర్చుంటే, యెంతకీ, అవేవో వుండొళ్ళూ, వేడి ముక్కల సాంబారూ, పులగమూ, టమాటో పచ్చడి వడ్డిస్తున్నారే కానీ మరో వంటకమే లేదు..వేడి వేడిగా రెండుసార్లు అవే వడ్డించి, ఆఖరున పెరుగు వడ్డిచారు.

మొగవాళ్ళబంతిలో సంతోష్ ముందే భోజనం కానిచ్చి, ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు. నీరజ మర్యాదగా తాంబూలం తీసుకుని ఇంటికి వచ్చేసరికి, సంతోష్ 'బాగా చేశావా పండుగ భోజనం?' అని నవ్వుతూ అడిగాడు.

'అఆ..మీరెలా చేశారు మరి?'

'భలే వుందిలే..యెంతకీ అదే వుండొక్కూ, అదే సాంబారూ, అదే చట్నీ..రెండు సార్లూ అవే వంటలు..పెరుగూ వడ్డించరనుకున్నా.. .అదొచ్చేసరికి, బతికిపోయా! ఇలాంటి పూజలకూ, భోజనాలకూ, వాళ్ళ బంధువులనూ, ఆ పూజలగురించి తెలిసిన వాళ్ళనూ పిలిస్తే బాగుంటుంది కానీ..ఇలా మనలాంటి వాళ్ళను పిలవటమెందుకు చెప్పు?'

చెప్పొద్దూ..నీరజకూ అదే అనిపించింది.. కానీ, ఇరుగూ పొరుగూ తో సర్దుకు పోవాలంతే కదా! సంతోష్ పూర్తిగా నాస్తికుడు. పూజా, పునస్కారాలు అసలే పట్టని వాడు. అందుకే, నీరజ తన పూజలూ, వ్రతాలూ తన పాటికి తను చేసుకుంటుంది కానీ అతన్ని ఇన్వాల్యు చేయదిప్పటికీ! ఇక్కడికి ఇటీవలే వచ్చారు కాబట్టి, ఇంకాస్త సమయం పడుతుంది, యిక్కడి వాళ్ళలో సర్దుకు పోవటం..

ఈ సంఘటన జరిగి గట్టిగా పది హేను రోజులే అయింది. అంతలోనే మళ్ళీ పిలుపు. యీ సారి పిట్టగోడ దగ్గరే నిలుచుని పిలిచిందావిడ! 'ఇదేమిటా' అనుకున్నా, ఇరుగూ పొరుగూలో ఇలాంటి పట్టింపులు పెట్టుకోకూడదనుకుంది నీరజ.. యెలాగో సంతోష్ ను బతిమాలి, బామాలి, ఒప్పించి వాళ్ళింటికి భోజనానికి తీసుకెళ్ళింది. ఇప్పుడు తెలిసిన విషయం- యీ నోము ఇంకా రెండు సార్లు నోముకోవలసి వుందంతే! ఆ తరువాత, అదేదో క్షేత్రానికి వేళ్ళి వసార్తట ఆ దంపతులిద్దరూ!

మరో పది రోజులు ఇట్టే గడిచిపోయాయి. ఆ రోజు ఉదయాన్నే ఫోన్ మొగింది. ఇంతపోద్దున్నే యెవరా అనుకుంటూ వెళ్ళింది నీరజ.

'నేనే నండి భాగ్యలక్ష్మిని..బాగున్నారా?'

'అఆ..బాగున్నాము. మీరెలా ఉన్నారు భాగ్యలక్ష్మి గారూ?'

'పుత్రి సారి అలా మొత్తం పేరకర్తలేదు లెండి..లక్ష్మీ అంటే చాలు మీ పేరు బాగుంది..నీరజా అని చిన్నగా పిలవటానికి యీజీగా'.....నవ్వు అటువైపునుంచి.

తానూ నవ్వి అంది నీరజ.. 'సరే లక్ష్మీగారూ..యేంటి సంగతి?' 'ఇదిగో నిన్ననే డిస్కండ్ అయింది..రేపు మళ్ళీ పూజండి..మీరిద్దరూ రావాలి భోజనాలకు'..

నీరజ గొంతులో పచ్చి వెలక్కాయ పడింది. అమ్మో..యేంచెప్పాలబ్బా తప్పించుకునేందుకు..అవతల భాగ్యలక్ష్మీగారు, ఇది ఆఖరుసారినీ, ఇక ఆ క్వేట్రానికి వెళ్ళిరావలసి వుంటుందనీ చెబుతున్న కబుర్లకు అన్య మనస్కంగానే సమాధానం చెబుతూంది నీరజ. సంతోష్ యీసారి ఒప్పుకోడు గాక ఒప్పుకోడు. తాను వెళ్ళినా వాళ్ళకు ఫలం దక్కదు- దంపతులిద్దరూ వెళ్ళాలి కాబట్టి!

తడుముక్కుండా జవాబు చెప్పేసింది.. 'లక్ష్మీగారూ యీసారికి వదిలేద్దరూ..నాకు పనుంది..పోద్దున 11గంటలకల్లా వెళ్ళాలి'.

'9 గంటలకే పూజ ముగుస్తుంది కదా! మీరిద్దరూ 10.30 కి భోజనం చేసి వెళ్ళొచ్చుకదా?'

'అహహ..నా పూజా, భోజనమూ..అప్పుడే అంటే కుదరదు లెండి..షైగా నేను 10.30కల్లా వెళ్ళాలి 11 గంటలకు చేరుకోవాలంటే..'

'అవునా..మనవాళ్ళనే పిలవాలి భోజనాలకు..అని నియమం వుంది కాబట్టి యీ ఇబ్బంది యీ పూజకు..అసలు మీరిక్కడికి రాగానే, చెప్పిద్దూ. నేనెంత సంతోషించానో తెలుసా..హమ్మయ్య, నా పూజలకిక ఒక జంట దొరికింది యెక్కువ వెతుక్కోకుండా అని'..నిటూర్పు అవతల!

నీరజ గతుక్కుమంది కానీ, సంతోష్ ను ఒప్పించటం తనవల్లయ్యే పనికాదీసారి. అందుకే తానూ యీ అపూర్వావశానం వదులుకుంటున్నందుకు, చాలా బాధపడిపోతున్నట్టే మాట్లాడింది. సున్నితంగానే చెప్పింది - రాలేమని. భాగ్యలక్ష్మీ గారికి చెప్పనైతే చెప్పింది కానీ, ఇప్పుడు వున్నట్టుంది, యెక్కడికి వెళ్ళేది మరి?

తనకున్న ఫ్లెయిండ్స్ అందరినీ గుర్తు తెచ్చుకుంది. రమ పూళ్ళో లేదు. శాంతి వాళ్ళబాబాయి దగ్గరికి అమెరికాకు వెళ్ళింది. సరోజ యెప్పుడూ బిజీ బిజీ..తన దగ్గరికి వెళ్ళాలంటే ముందుగా అపాఇంటిమ్మంట్ పిక్స్ చేసుకుని వెళ్ళాలి. ఇంకా...ఆ..సంతోష్ నే అడిగితే?

'ఆఆ...సరేలే? తప్పకుండా వెళ్ళాలా యేంటి?'

'అమ్మా..లేదండీ. .వాళ్ళంటి కిటికీలోంచి, మన కారూ, నా స్కూటర్ కనిపిస్తాయి తెలుసా? అవక్కడే వుంటే, ఆహో..యీవిడ అబద్ధం చెప్పిందనుకోదూ?'

నీరజ సందేహం..పోనీ తనే ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోవాలి-యెక్కడికెళ్ళాలి!

యెటూ తను చూడదార్లు కొనుక్కొనాలనుకుంటూంది కదా! ఫాపింగ్ కి వెడితే సరి..హమ్మయ్య..మళ్ళీ గుర్తొచ్చింది..పదిన్నరకల్లా యే దుకాణం వాడు తెరుస్తాడు? పైగా ఇంట్లో పూజా, వంటా అన్నీ ముగించుకుని వెళ్ళాలి..సంతోష్ కు పప్పు, పచ్చడి, చట్నీ, చారూ-తప్పనిసరి.అంత పొద్దున్నే, పూజా, వంటా చేసుకుని, తానూ యేదో కాస్త కడుపు అడుగు తడుపుకుని వెళ్ళాలి కదా మరి? యీ మాట అనుకోగానే నీరజకు రక్కున అమ్మ గుర్తొచ్చింది. 'కడుపు అడుగు తడుపుకుని' అన్నది ఆమె తరచూ వాడే మాట! అంటే 'యేదో కాస్త తినీ' అని అర్థం..అబ్బో..ఇలాంటి జాతీయాలూ, ఇంకా సామెతలూ యెన్నింటిలోనో ఆమె మాటలు సజీవంగా సురభిళ భరితంగా వుండేవెప్పుడూ.. మరి ఆమె ఇలాంటి వ్రతాలూ, పూజలూ వాటికి దంపతులను పిలిచే నోములు చేసిందో లేదో గుర్తే లేదు.

తన పూజలేవో, పునస్కారాలేవో..భర్తకూ, పిల్లలకూ సమయానికి వండి వార్చి పెడుతూనే, అబ్బో యెన్ని పూజలు గుట్టు చప్పుడు కాకుండానే చేసుకు నేదో ఆ మహా తల్లి! అత్తగారూ అంతే! ఉద్యోగస్థురాలంటూ ఉన్న ఒక్క కోడల్నికూడా, యేనాడూ వంటలోనూ, మరేదానికైనా కూడా ఇబ్బంది పెట్టిన గుర్తులే లేవు.రాణీ లాగే, సాయంత్రాలు, చక్కగా, పట్టుచీర కట్టుకుని, పనంతా తనే చేసినట్టు పోజు కొడుతూ బూలాలిచ్చేదండరికి! అమ్మా , అత్తగారూ గుర్తొచ్చి కంట్లో నీళ్ళు తిరిగాయి నీరజకు..పాలు మరిగి మరిగి స్టవ్ మీద పొగి పొర్లుతుంటే, అ వాసనకు సంతోష్ వచ్చి ఆపేశాడు. 'అబ్బబ్బా..యేంటంతగా ఆలోచనలిప్పుడు ఓ వైపు పాలు స్టవ్ మీద పెట్టి?' అని విసుక్కుంటూ! నొచ్చుకుంటూనే లేచింది నీరజ-రేపటి సంగతెలాగబాబా అనుకుంటూ! మొత్తానికి, మర్నాడు, ఇంట్లోపని ముగించుకుని, పర్స్ లో ఓ పదిహేనువందలు రూపాయలతో, భాగ్యలక్ష్మి గారంటి వైఫే చూసుకుంటూ, స్కూటర్ తీసింది నీరజ, ఆమె కనిపిస్తే ఓ నవ్వు పడేసి 'ఇదిగో నిన్న మీకు చెప్పినట్టు వెళ్తున్నానండీ' అంటున్నట్టు తెలిసేలా!

ఊహూ..యెవరూ కనపడలేదుకానీ, ఇదివరకటిలాగే, వాళ్ళింట్లో బంధువుల సందడి వినిపిస్తూనే వుంది. సంతోష్ కు తనిట్లా అనవసరంగా చూడిదార్లకంటూ ఖర్చు పెట్టటానికి ఇంట్లోంచి బయటికి వెళ్ళటం ఇష్టమే లేదు కానీ ఇరుగూ పొరుగూ అన్న తర్వాత!!!!

సరే..నీరజ బండి ముందుకు నడుస్తోంది..ఆలోచనల్లోనే, తమ గల్లీదాటి మైన్ రోడ్డుమీదికొచ్చేసింది నీరజ. యే ఫాప్ కు వెళ్ళాలా అని ఆలోచిస్తూ రెడ్ లైట్ చూసుకోకుండా సిగ్నల్ దాటి వెళ్ళిపోయింది.

రోడ్డు దాటగానే, అడ్డంగా, ట్రాఫిక్ పోలీసు. 'మేడం..200 ఫైన్ ' అంటూ..

అప్పుడు తేరుకుంది నీరజ.. 'సారి అండి..తొందరలో గమనించలేదు'..రక్కున అనేసింది.. 'మా స్నేహితురాలికి ఒంట్లో బాలేదంటే యెలా వుందోనని బయలు దేరానండి..సిగ్నల్ చూసుకోలేదు'..తన తెలివికి లోలోపల తానే ఆశ్చర్యపోతూ యేమాత్రం ఆ ట్రాఫిక్ పోలీసుకు అనుమానం రాకుండా దిగులుగా మొహం పెట్టి!

'ఐనా, మీకే కదా మేడం ప్రమాదం..అలా రోడ్డు సిగ్నల్ పడనప్పుడు దాటితే, యెదుటి వాళ్ళూ, వచ్చి కొడితే మళ్ళీ మీకే కదా ఇబ్బంది..ఆలోచిస్తూ డ్రైవ్ చేస్తే యెలా మీలాంటి వాళ్ళు కూడా? పైగా హెల్మెట్టు లేదు.. మరోసారిలా చేయకండి'..విసుక్కుంటూనే దారిచాపాడా పోలీసు.

'బతుకు జీవుడా!' అనుకుంటూ, స్కూటర్ ముందుకు పోనిచ్చింది ..

సరే..దారిలో గుడి కనిపించింది. పుణ్యమూ, పురుషార్థమూ, అనుకుంటూ గుళ్ళోకెళ్ళింది. రాములవారిని దర్శించుకుని, తను చెప్పిన అబద్ధాన్ని మన్నించమని వేడుకుని, ఓ యాభై రూపాయలు హుండిలో వేసి బయటికి వచ్చింది. తీరా స్కూటర్ స్టాండ్ తీద్దామని చూస్తే స్కూటర్ కదిలి తేనా! యేమిటబ్బా అని చూస్తే పంచర్...అబ్బా.. ఇప్పుడెలా..దగ్గరగా, రిపేర్ చేసేవాడూ లేడు. అటు భాగ్యలక్ష్మికి, ఇటు పోలీసుకూ కూడా అబద్ధం చెప్పినందుకు శిక్ష ఇలా వేశాడా రామయ్య..అనుకుంటూ స్కూటర్ లోనుకుంటూ బయలు దేరింది.. యెలాగో చెమటలు కక్కుతూ ఒక స్కూటర్ రిపేర్ షాప్ కు వెళ్ళింది. రెండు పంక్చర్లున్నాయట! తీరిగ్గా చేశాడు ఆ షాపువాడు! వేసేసరికి 11.30..అక్కడో 150రూపాయలు సమర్పించుకుని మళ్ళీ యీసురోమని బయలుదేరింది .

మైన్ రోడ్డుమీదికి రాగానే, అక్కడే ఆహ్వానించింది వందన శారీ హవుస్..చూడిదర్ కన్నా చీరే కొనాలన్న కోరిక పెరిగిపోయిందా కొత్తడిజైనులు చూడగానే! పైగా డిస్కాంట్ సేల్ కూడా! ఆహ్ యేమానందం అనుకుంటూ, చీరల సెలెక్షన్లోపడింది.. అలా చూస్తూరెండు చీరెలు సెలెక్ట్ చెసుకుంది. లేత నీలంలో మాడ్రస్ డిజైన్ కట్టీ, తనకెంతో ఇష్టమైన పసుపు పచ్చా ఆకు పచ్చ బార్దర్ మరొకటీ.. విప్పి మళ్ళి చూసుకుందామనుకునేంతలో వున్నట్టుండి కరేంట్ పోయింది. జనరేటర్ యేదో రిపేర్ లో ఉందట! ఇప్పుడెలా? పోనీ బయటికెళ్ళి చూస్తే? అమ్మో...రెండో అంతస్తునుంచి దిగి, చీరెలు చూసుకుని , మళ్ళి పైకొచ్చి, డబ్బు చెల్లించి బైటపడటమా? 'ఆ..యేముంది..బాగానే ఉన్నాయిగా చీరెలు..తీసేసుకుంటే పోలా?' మరో ఆలోచన లేకుండా డబ్బు చెల్లించి బయట పడింది నీరజ..

టైం 12.30..సరే ..ఇప్పుడిక బయలుదేరితే? కడుపులో యెలుకలు గొడవ మొదలెట్టేశాయి. స్కూటర్ తీసి బయలుదేరి, నెమ్మదిగా నడుపుకుంటూ, ఇల్లుచేరింది. హమ్మయ్య. టైం ఒంటిగంట! సంతోష్ భోజనమైపోయింది. తానూ భోజనం కానిచ్చి, కాసేపు నడుం వాల్చింది. సాయంత్ర తీరిగ్గా పొద్దున తన అనుభవాలు సంతోష్ తో పంచుకుని, చీరెలు తీసింది..నీలం చీరె ఓకే! కానీ పచ్చ చీరో! దానికక్కడక్కడ, నల్లటి మరకలు- పాతబడినట్టు .తెలిసిపోతూ..హమ్మో! ఇప్పుడెలా? వాడు ఒకసారికొంటే, వాపసు తీసుకోమని ముందేచెప్పాడు..తనే తన సెలెక్షన్ పైనమ్మకంతో ధైర్యంగా తీసుకుంది..ఇప్పుడేమిటి చేయటం?

నీరసం కమ్మేసిందొక్కసారి! సంతోష్ కు తన వ్యవహారం నచ్చనేలేదు. ఆవిడనుంచి తప్పించుకోవటానికి ఇన్ని తిప్పలు పడాలా? ఇన్ని అబద్ధాలు చెప్పాలా? ఆవిడకూ, పోలీసువాడికీ..ఇంక యీ చీరెలదగ్గరీ మోసమూ! 'లేదండీ, . మావారికి పూజలూ అవే అంటే నమ్మకంలేదండీ అని ఆవిడకే స్పష్టంగా చెప్పి వుండాల్సింది.. యీ కాలనీలో నాస్తికులను వుండనీరా యేంటి? . నీకూ ఇన్ని తంటాలు పడే బాధా వుండేది కాదుగా?'

యేది చెప్పినా సంతోష్ అలాగే నిర్మోహమాటంగానే చెబుతాడు. అదే కరెక్టామరి? కానీ ఇరుగూ పొరుగో? నీరజ పచ్చ చీర చేతిలోపెట్టుకుని మళ్ళి, విచికిత్సలో పడిపోయింది,

బడుగు జీవి
బతుకు
భయం

కర్తా నాగలక్ష్మి

పది రోజులు అంతర్జాలానికి శలవుల తరువాత ఐ పాడ్ తెరవగానే " అర్జెంటుగా మాట్లాడాలి అత్తామీకెప్పుడు వీలవుతుందో తెలియ జేస్తేవివరంగా మాట్లాడుకుందాం " అనే మేనల్లుడు విజయ్ మెస్సేజ్ తో మతి పోయింది దేవికి , అదీ నాలుగు రోజుల కిందటి మెస్సేజ్ . పట్టుమని పెళ్లి అయి నెల తిరగకుండా సంసారంలో గొడవలా? , గొడవలు రావడానికి యిద్దరూ కలిసున్నది యెన్నాళ్ళు గనక . పెళ్ళయిన మూడోరోజు శలవు లేదంటూ అమెరికా వేళ్ళిపోయేడు విజయ్ . మరేమై వుంటుంది ? ఎందుకు లేనిపోని టెన్షన్ వాడితో మాట్లాడితే అన్ని తెలుస్తాయిగా ?

అసలే పది రోజులుగా తాళం వేసిన యిల్లు, ధూళిదుమ్ము పేరుకు పోయి వుంది . ఇల్లంతా దులుపుకొని వంటా వార్చా అయేసరికి మధ్యాహ్నం రెండయింది . "మీ టైంలో పొద్దున్న లోమ్మిదికి స్క్రెప్ లోకి రా మాట్లాడదాం " అనే మెస్సేజ్ పెట్టి మధ్యాహ్నం నిద్రకి పడక చేరింది దేవి.

ముందుగా అనుకున్న సమయానికి విజయ్ తో మాట్లాడింది దేవి . మొత్తం సమస్యని వివరంగా చెప్పి తనకి కావలసింది కుడా స్పష్టంగా చెప్పేడు విజయ్ .అందుకే దేవికి ఈతరం పిల్లలంటే ఇష్టం . వారికి కావలసిందేమిటో వారికి తెలుసు ,దాన్ని సాధించు కోవడం కుడా తెలుసు విజయ్ తో మాట్లాడిన తరువాత దేవి మనస్సు తేలిక పడింది . కారణం సమస్య కొత్తదంపతులది కాదు వియ్యపురాళ్ళది . వెంటనే టీక్యెట్ బుక్ చేసుకొని అన్న యింటికి బయలుదేరింది . వియ్యపురాళ్ళు యిద్దరుండేది ఒకే వూరు కావడంతో సగం శ్రమ తప్పింది దేవికి .

ఒదిన మనసులో ఏముందో బాగా తెలుసు దేవికి . పెళ్ళవగానే కొడుకు కొత్తపెళ్ళాం మోజులో తమని మరచిపోతాడేమో అనేభయం వదినది అన్న ఉద్యోగంలో సంపాదించిన సంపాదనకి కొంత అప్పులు జోడించి ఆడపిల్లపెళ్ళి,మగపిల్ల ఉచదువులు చేయించి , రిటైర్ మెంటులో ఋణవిముక్తులై, రేపటికోసం కొడుకుపై ఆధార పడ్డ సగటు తల్లితండ్రులు . మగపిల్లల్ని కన్న తల్లితండ్రులకి వుండే భయం యిదే .

ఇక వదిన వియ్యపురాలు కమల సంగతి , ఇద్దరు ఆడ పిల్లలకి చదువులు చెప్పించి పెళ్ళిళ్ళు చేసిన బడుగు గుమస్తా భార్య . పెద్దపిల్లకి అమెరికాలో వున్న సాఫ్ట్ వేర్ అబ్బాయికిచ్చి పెళ్ళిచేసి , అమ్మాయికి అక్కడ వుద్యోగం దొరికితే అమ్మాయిలో పాటు అమెరికాలో వుండి పోదామనేది కమల దూరాలోచన . అనుకున్నదంతా తలకిందులైయింది పెద్దమ్మాయి విషయంలో . ఉద్యోగం మాట పక్కనపెట్టి అమ్మగా ఫ్రమోషన్ సాధించింది . పురుడు పోయ్యడానికి అమెరికా వెళ్ళామన్న కమల కోరికని ఒక్కళ్ళ జీతంలో యిల్లుగడవడమే కష్టంగా వుంది మా పురుళ్ళు మేమే పోసుకుంటాం ఇక్కడ

అంతా యితే అనే మాటలతో కమల కొరికలమీద నీళ్ళు పోసింది . ఎలాగైనా రెండో కూతురి ద్వారా అమెరికా కలని నిజం చేసుకోవాలనే దురాలోచనలో వుంది . కూతురుని తన చేతిలోంచి వదలకూడదనేది , పెద్దకూతురు ద్వారా నేర్చున్న పాఠం అమలు చెయ్యాలనేది ఆమె పట్టుదల . ఆ పట్టుదలవల్ల నలిగి పోయేది తన కూతురే అని తెలిసినా మొండితనం వదలుకోలేని మూర్ఖురాలు కమల .

వేసుకున్న ప్రణాళిక ప్రకారం ముందుగా విజయ్ భార్య రోజూ తో మాట్లాడి ఆమె వొక చదువుకున్న , పెద్దలని నొప్పించకుండా సరైన నిర్ణయం తీసుకోగలిగే ఆత్మవిశ్వాసం కల నేటి యువతరం వనితని తెలుసుకుని తృప్తిగా నిటూర్చింది దేవి .

ఆడపిల్లని కన్నపాపానికి పిల్లకి చదువు చెప్పించి , అప్పుచేసి కట్నకానుకలిచ్చి పెళ్ళిచేసి అత్తవారింటికి పంపెయ్యాలా? పెళ్ళి చేసినంత మాత్రాన నా పిల్లనాకు కాకుండా పోతుందా?

మీ అబ్బాయిలో సమానంగా చదువుకుంది , ఉద్యోగం చేస్తోంది అలాంటప్పుడు నేనెందులో ఆవిడ కన్నా తక్కువ ? కొడుకు తల్లెత్తి నెత్తిన ఏవైనా కొమ్ములు మొలిచాయా ? ఆడపిల్లవాళ్ళం కాబట్టి అన్ని వాళ్ళకీ కట్టబెట్టి నెత్తిన కొంగేసుకు పోవాలా ? పెళ్ళైన మర్నాటినుంచి పిల్లవాళ్ళింట్లోనే వుండాలిట జీతం డబ్బులు కొట్టేయ్యడానికి ప్లాను కాకపోతే మరేవిటి ? హమ్మ నేనే తక్కువదాన్ని కాదు , డారి హెరాస్ మెంట్ కేస్ వేస్తాను పీ--- లా--- చస్తారు. " అంటూ కొన్ని అభ్యంతరకరమైన పద ప్రయోగం చేస్తూ అవిరామమంగా మాటల తూటాలు వదులుతూ వచ్చిన దగ్గరనుంచి నేలకి రెండడుగుల యెత్తుల్లో యెగురుతూ చేతులతో రకరకాల విన్యాసాలు చేస్తూ పూనకం వచ్చినట్లుగా అవేశపడసాగింది . ఆమెకి అడ్డకట్ట వెయ్యకపోతే ఆమె యింకా విజ్రంభిస్తుందనే విషయం తెలుస్తోంది దేవికి . ఎప్పుడైతే డారిహెరేస్ మెంట్ కేస్ అనే బెదిరింపు మాట చెవిన పడిందో వదిన కళ్ళల్లో దెబ్బతిన్న సివంగి కనిపించింది దేవికి . దేవి కళ్ళలోని వారింపు అర్థం చేసుకొని తగ్గింది కాని లేకపోతే మహాభారత యుద్ధం జరిగేదే .

తన కోపమే తన శత్రువు అనే విషయం జ్ఞాపకం చేసే సమయం వచ్చిందని గ్రహించిన దేవి " చెల్లాయ్ నీ చీర బాగుంది , నీ సెలెక్షన్ సూపర్ అనుక్కో , ముందు కూర్చో కూర్చో అమ్మాయ్ రోజూ అమ్మకి నీళ్ళియ్యి... నీ చెవి దుడ్డులు యెక్కడకొన్నావ్ చెల్లాయ్ చాలాబావున్నాయి ? యింద ఈ నీళ్ళు తాగు " నెమ్మదిగా యెంతో ఆత్మీయంగా అంది .

కమల వొక్కసారి బిత్తర్ల పోయింది . పరిస్థితిని ఎలా అంచనా వెయ్యాలో అర్థం కాక అయోమయంలో పడింది .
అందులోంచి బయట పడ్డానికా అన్నట్లుగా కూతురు చేతుల్లోంచి నీళ్ళందుకొని గాస్లెత్తిగటగటా తాగింది . పాత్రాణం
కుదుట పడ్డట్టయింది , అందరినీ వోరకంట చూసింది. అందరు యెంతో శాంతంగా కనిపించేరు .

" రోజూ రేపు పురూణం కదా ? నిద్రవుంటుందో వుండదో లోపలికి వెళ్లిరెప్ట్ తీసుకోమూ " అంది దేవి .

" అలాగే దొడ్డమ్మగారు " అంటూ బెడ్ రూం వైపు నడిచింది రోజూ .

" ఏయ్ ఏంజరుగుతోందిక్కడ , నువ్వెంటే అడ్డగాడిదలా పూపుకుంటూ లోపలికి వెళ్తున్నావు కూచో యిక్కడ ,
పురూణం ఏవిటి ? నా అనుమతి లేకుండానే ? " రంకె వేసింది కమల .

" నువ్వు వెళ్ళమూ అమ్మ అలాగే అంటుంది . చెల్లాయ్ పెద్దవాళ్ళ మాటల్లో చిన్నపిల్ల అదెందుకు చెప్పు , లోనికి
వెళ్ళనీ " చాలా నెమ్మదిగా అంది దేవి . రోజూ గబగబా లోపలికి వెళ్ళిపోయింది .

దేవి మాటలతో సన్నగా మండుతున్న వొంటికి కూతురు చర్యతో కారం రాసుకున్నట్లయింది కమలకి . మొహానికి
ఎప్పటిదో పేపరు అడ్డం పెట్టుకొని జరుగుతున్న దాంతో తనకేమీ సంబంధం లేనట్లుకూర్చున్న భర్తశంకరాన్ని
చూడగానే కోపం కట్టలు తెంచుకుంది కమలలో " వీళ్ళంతా కలసి యేదో గూడుపురాణి చేస్తూవుంటే బెల్లం కొట్టిన
రాయాలా కుర్చుంటారా ? దాన్ని చూడండి యెలా తిప్పుకుంటూ లోపలి పోయిందో ? మీకు లేకపోయినా నాకు
తప్పదుకదా ? అంటూ దేవి వైపు తిరిగి " ఏంటమ్మా చెల్లాయ్ చెల్లాయ్ అంటూ గొంతుకోస్తున్నావ్ ? నా సంగతి నీకు
తెలీదు , అసలే మంచిదాన్నికాను " ఇంకా ఏదో అనబోతున్న కమలని చేత్తో ఆగు అని సౌంజ్ చేసి " పూరుకుంటుంటే
యేంటి రెచ్చిపోతున్నావ్ , ఇప్పుడు నేను చెప్పేది విను " దేవి కళ్ళల్లో కరుకుతనం , మాటల్లో ఖుచ్చితం చూసి మరి
నోరు పెగలలేదు కమలకి .

" ఏంటి నీ అల్లుడు నీకు అమెరికా టెక్సెట్ కొనకపోతే నీ కూతుర్ని కాపరానికి పంపవా ? మీ దంపతులు మీ పిల్లతోపాటు
అమెరికాలో వుండే ఏర్పాటు చెయ్యాలా ? అలా చెయ్యకపోతే డారి హెరాస్ మెంట్ కేస్ పెడతావా ? కట్నకానుకలు
యేమియివ్వకుండానే కట్నకానుకలు యిచ్చేనంటున్నావ్ , పెళ్లి ముహూర్తాలు పెట్టుకున్న తరువాత సమానవత్వం
అంటూ భోజనాల ఖర్చుతో సహా చెరిసగం పెట్టించేవు . పీటలమీదకి వచ్చిన పెళ్లి ఆగిపోతే నలుగురు నాలుగు
విధాలుగా అనుకుంటారు అని నీ షరతులన్నింటికి వప్పుకున్న మా అన్న వదినలని తోలు బొమ్మల్లా

ఆడించేస్తున్నావ్ అడిగేవాళ్ళు లేరనా? " దేవిని సగం లోనే ఆపి అందుకుంది కమల .

" మహిళా సంఘాలకి , పోలీస్ ల దగ్గరకి వెళ్లినాలుగు ఏడుపులు యెడ్సేనంటే నీ అన్న వదిన , నీ ముద్దుల మేనల్లుడు అంతా ఏడేళ్ళకి లోపలికి వెళ్తారు , యెక్కువగా మాట్లాడావంటే నిన్ను కూడా లోపలికి పంపుతా అందరు లోపల కూర్చోని పేకాడుకుందురు గాని " .

చాలామందికి తాము అరచినట్లు మాట్లాడితే ఎదుటి వారు భయపడతారని , యెదుటి వారు మెల్లగా మాట్లాడుతున్నారని అంటే చేతకాని వాళ్ళని , తమ యెడుపుతో అబద్ధాలని నిజాలుగా చెయ్యొచ్చని , కొన్ని అపోహలుంటాయి . అలాంటి వాళ్ళలో మొదటి వరుసలో వుంటుంది కమల .

" ముందు ఎక్కడకి వెళ్దాం పోలీసులదగ్గరకా ? , మహిళా సంఘాల దగ్గరకా ? నీ యిష్టమ్ నువ్వు ఎక్కడకంటే అక్కడకే వెళ్దాం పద " దేవి మాటలతో బిత్తర్ పోయింది కమల .

" నువ్వు చేసిన అభియోగాలకి సాక్షం వుండాలని తెలుసుగా ? మా తరపు సాక్షిగా రోజూ వుంది మరి నీతరపు సాక్షి యెవరు ? దొంగ కేసులు పెడితే నువ్వు వూచలు లెక్కపెట్ట వలసి వస్తుంది . ఏదో కాలక్రేషం కోసం చూసే బుల్లితెర సీరియల్స్ ని నిజజీవితంకి అన్వయించుకోని ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్ళు ఆధిపత్యం సాధించాలని కుస్తీపట్లు పడితే చివరికి అయిన వాళ్ళని పోగొట్టుకోని మోడులా మిగిలి పోతావు . యింతవరకు గడచిన జీవితం వోకయెత్తు , యికపై గడపవలసిన జీవితం మరో యెత్తు. వయసు వేడిలో నాకెవరి అవునరంలేదు అని అందరిలోను గొడవలు పడుతూ పోతే వయసుడిగిన తరువాత "నీకు " అంటూ యెవ్వరూ మిగలరు . డబ్బుతో నాలుగు కాళ్ళ పశువును కొనగలవు కాని రెండు కాళ్ళ మనిషిని కొనగలవా ? అభిమానంతో మాత్రమే మనిషిని కొనగలవు . ఆఖరికి నీ కడున పుట్టిన వాళ్ళు కూడా నీకు కాకుండా పోతారు , అనవసరంగా వీధిలోపడిపోకు . యెలాగూ నీ పెద్ద కూతురు నీకుకాకుండా పోయింది . యిప్పుడు యీపిల్లని పోగుట్టుకోకు . రోజూ తెలివైనది నీ బుద్ధి చాలా బాగా తెలిసినా నిన్ను వదులుకో దల్చుకోలేదు , నిన్ను మార్చి , అత్తింటి వారిని , నిన్ను కలుపుకోవాలనే ఆలోచన ఆ అమ్మాయిది . డారి హెరాస్ మెంట్ కేస్ వేస్తాను అని తెగ యెగురుతున్నావ్ , దొంగ కేసులు వేస్తేయేమౌతుందో తెలుసా ? వొక్కమారు పోలీసులని పిలిచేదా ? . గోటితో పోయేదానికి గొడ్డలి యెందుకు అని చూస్తున్నాను గాని లేకపోతే యెప్పుడో పిలిచేదాన్ని .

పోలీస్ పేరువినగానే కొంచెం తడబడింది కమల . దేవి మాటలోని కచ్చితం కమలలో భయాన్ని పెంచింది . సామాన్యులకి పోలీస్ అంటే ఆపాటి భయం వుండాలి లేదంటే ప్రతీవాడు పోలీస్ లో ఆడుకుంటాడు .

"అయితే నేను నెత్తిన కొంగేసుకొని పోవడమేనా ? ఇన్నాళ్ళు పెంచి , మొగపిల్లలకి పెట్టినంత ఖర్చు పెట్టి చదువులు చెప్పించినందుకు మాకేంటి లాభం ? ".

"భేష్ భేష్అయితే నువ్వు నీ పిల్లలతో వ్యాపారం చేద్దామనుకున్నావా? , నీ మొహం చూడడానికి నాకే అసహ్యంగా వుంది అలాంటిది నీ మాటలు నీ కూతురు వింటే మొహం మీద వుమ్మేయ్యదూ ? , వ్యాపారం అన్నానని కోపం వచ్చిందా? యెప్పుడైతే నువ్వు పిల్లల పెంపకాన్ని లాభ నష్టాలలో తూచేవో అప్పుడే అది వ్యాపారంగా మారి పోయింది . మంచి మాటలో , మంచి చేతలో పిల్లల మనసుల్ని గెలుచుకోవాలి . పిల్లల్ని కన్నందుకు వారిని చదివించి మంచి పాఠాలుగా తీర్చిదిద్దటం అనేది తల్లితండ్రుల కనీస బాధ్యత . వరకట్నం తీసుకుంటే ఫలానా చట్టం కింద శిక్ష అని వుంది గాని మరి నీలా ఆలోచించే వాళ్ళకి యే చట్టం కింద శిక్ష వెయ్యాలి ? . నీలాంటి వాళ్ళు మగపిల్లల్ని కంటే వరకట్నం , ఆడపిల్లల్ని కంటే కన్యాశుల్కం న్యాయబద్ధమవాలి అంటారు అంతేనా ? ఇంతమంది సంఘసంస్కర్తలు కాలానికి యెదురీది ఆడా మగా సమానమని , పెళ్ళిళ్ళలో కట్నాలు కానుకలు యివ్వడం పుచ్చుకోవడం తప్పని చెప్పగా చెప్పగా యిప్పుడిప్పుడే ప్రజలలో వస్తున్న మార్పుని నీలాంటివాళ్ళు మళ్ళా మొదటికి తిస్తున్నారు "

ఎప్పుడైతే పరిస్థితి యెదురు తిరిగిందో కమలకి దిమ్మతిరిగిపోయింది . పెళ్ళికి చేసిన అప్పు కొండంతై కనిపిస్తోంది . యెప్పుడూ చేతిలో సొమ్మున్నది ఖర్చు చెయ్యడానికి అన్నట్లుఖర్చు చెయ్యడమే కాని దాచుకోవాలని ఎప్పుడు అనుకోలేదు. భర్తరిట్టేర్ అయ్యేక వచ్చిన డబ్బులు కుడా మూడు చీరెలు ఆరు సినిమాలుగా గడిపింది . ఇప్పుడు వెనక్కి తిరిగి చూసుకుంటే నెల గడిచే పరిస్థితి లేదు . అందుకే ఆర్థిస్తున్న కూతురు చేస్తున్న వుద్యోగం వదులుకొని భర్తవెనక వెళ్ళిపోతుందంటే తమ గతేంటి ? అనే భయమే ఆమె చేత అలా ప్రవర్తించేలా చేసింది . అంతే కాని పిల్లంటే ప్రేమ లేకకాదు , రేపటిని సురక్షితం చేసుకోవాలనే తపన కమలది . ఇప్పుడు కమల ముందున్న సమస్య రేపు యెలా? .

చాలా మంది మధ్య తరగతి కుటుంబాలు యెదుర్కుంటున్న సమస్యే యిది . చేతిలో వున్న ధనానికి , వారి కున్న అవుసరాలకి పొతన కదుర్చుకోలేక , కళ్ళముందు కనిపిస్తున్న రంగుల ప్రపంచం రేపటి గురించి రేపు చూసుకోవచ్చని ఫ్రోబిస్టావుంటే ఆ ప్రాహానికి యెదురీదే ఆత్మ సైర్యం లేక కొట్టుకుపోయే వాళ్ళెందరో ? . పక్క వాళ్ళ కన్నా మనం పచ్చగా వున్నట్లుకనబడాలనే తాపత్రయంలో పెట్టి ఖర్చు లెక్కకుమించి భవిష్యత్తుని దెబ్బతీస్తుంది . పచ్చని పందిట్లోవేదమంత్రా మధ్య రెండు కుటుంబాలు తమసమ్మతితో రెండు యువహృదయాలను కలిపేటప్పుడు మధ్య తరగతి కుటుంబాలకి ఇంతలేసి ఖర్చులు అవుసరమా ? . వోకరోజు పూల అలంకరణకి యాభైవేలు ఖర్చా ? , పెళ్ళికూతురు ముస్తాబుకి గంటకి ముప్పై వేలా ? , కళ్యాణ మండపానికి రోజుకి కనీసం యాభై వేలా ? . యాభైయారు రకాలతో మధ్యాహ్న భోజనం , బ్రెక్ ఫాస్ట్ లో పదిరకాలు యివన్నీ లెఖ్ఖపెట్టుకోడానికా ? తినడానికా ? . ఈ ఆర్థాటాలు లేకుండా చేసినా దాన్ని వెళ్ళే అంటారు . ఆ దంపతులూ అన్యోన్యంగానే కాపురం చేసుకుంటారు . ఇవన్నీ కమలలాంటి

వారికి యెవరు చెప్పి వొప్పించగలరు ? . పొదుపు చెయ్యలేకపోయినా ఖర్చులను నియంత్రించుకుంటే అదే పెద్ద పొదుపుతో సమానం . సరదాగా ఏడాది పిల్లలకి "చిల్లుపంది" బొమ్మ యిచ్చి " మంచి రేపటి కోసం యివాళ పొదుపు చెయ్యి " అని చెప్తాం , మనదగ్గరకి వచ్చేసరికి ఇవాళకి యిలా కానిచ్చి పొదుపు సంగతి రేపుచూసుకుందాం అనుకుంటాం . ఆరేపు యెప్పుడూ రాదు యెందుకంటే దాన్ని మనం " గోడ " మీద రాసుకుంటాం కాబట్టి . ఉద్యోగవిరమణ అంటే జీవితంలో ఫుల్ స్టాప్ కాదు కామా మాత్రమే ,నిజమే అరవైదాటితే మునుపటి సామర్థ్యం లోపిస్తుందని వుద్యోగవిరమణ ఫక్రటిస్తారు అంత మాత్రాన వారు ధనార్జన చెయ్యలేరని గాని చెయ్యకోడదు అనిగాని అర్థం కాదు. ఎక్కువ కష్ట పడకుండా నీడపట్టునే కూర్చోని సులువుగా యిద్దరు మనుషుల అవుసరాలకి సరిపడా ధనార్జన చేసుకోవచ్చు. అది తప్పు కాదు పాపం అంతకన్నాకాదు . మన శరీరం సహకరించినంత వరకు యేదోవొక వ్యాపకంలో బీజగా వుంటే ఆర్థికంగానే కాకుండా మానసికంగాను , శారీరకంగాను కుడా ఆరోగ్యంగా వుండొచ్చనేది త్రిశకుస్వర్ణంలో వేలాడుతున్న మన కమలలాంటి వాళ్ళు యెప్పటికైనా అర్థం చేసుకోగలుగుతారా ? ఈ మధ్య కాలంలో మనప్రజలలో సకారాత్మకమైన మార్పులు యెన్నో చోటు చేసుకున్నాయి . కాబట్టి మనం ఆశించేది కుడా జరుగుతుందనే భావిద్దాం .

సరే యింక కథలోకి వస్తే,

దేవి మాటలతో ఆలోచనలో పడ్డ కమల , మళ్ళా దేవి మాటలతో యీలోకంలోకి వచ్చింది .

" నీ కూతురి నిర్ణయం ఏంటో నీకు యిపాటికి తెలిసివుంటుంది . ఇంక యింటికి వెళ్ళు , బాగా ఆలోచించుకో , ఆలోచించుకోడానికి నీదగ్గర మరో యిరవై నాలుగు గంటల టైముంది . రేపు యిదే సమయానికి హైదరాబాద్ వెళ్ళున్నాం నేను రోజూ , అక్కడినుంచి మరో వారంలో అమెరికా వెళ్ళుంది పిల్లనీకు నీ పిల్లమీద ఏపాటి మమకారం వున్నా పిల్లని సీ ఆఫ్ చెయ్యడానికి రా , లేదన్నావూ నీ యిష్టమ్ " . ఇంక బయలుదేరు అనే అర్థం వచ్చేటట్టుగా అంది దేవి .

కమలకి వెళ్ళిపోవాలో వుండాలో అర్థం కాలేదు అయోమయం గా అందరివైపు చూసింది . అందరి లోను తిరస్కారం తప్ప ఆహ్వానం కనిపించలేదు . భర్త వైపు " కిం కర్తవ్యం " అన్నట్లు చూసింది .

" ఇన్నాళ్ళు చేసిన నిర్వాకం చాలుగాని నడు యింటికి , ఆవిడ మాటలతో యికపై జీవితం యెలా గడపాలో తెలుసుకున్నాను , నీకు కూడా అంతో యింతో తలలోకి యెక్కి వుంటుంది పద పద " కమలతో అన్న శంకరం వియ్యంకుడి వైపు తిరిగి " రేపు ఎయిర్ పోర్టులో కలుస్తామండి మరి శలవు " అంటూ బయటకి నడిచేడు .

తన మాటల వల్ల ఒక జంట రేపు ని భయంగా కాక కొత్తరోజు గా ఆహ్వానించడానికి ముందడుగు వెయ్యడం చూసి
తృప్తిగా నిట్టూర్చింది దేవి .